

**PLAN OCHRONY
CIĘŻKOWICKO - ROŻNOWSKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO**

Rozdział 1

Strategiczne cele ochrony

§ 1. Określa się następujące strategiczne cele ochrony walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych Ciężkowicko - Rożnowskiego Parku Krajobrazowego zwanego dalej CRPK:

- 1) cele ochrony zasobów środowiska abiotycznego:
 - a) poprawa i zachowanie naturalnej geomorfologii terenu;
 - b) zachowanie cennych form geologicznych, w tym w szczególności form skałkowych i odsłoneń skalnych;
 - c) zachowanie naturalnych wypływów wód mineralnych;
 - d) poprawa stanu czystości wód powierzchniowych i podziemnych;
 - e) zachowanie obszarów źródłiskowych oraz potoków o przełomowym charakterze, w szczególności Słonianki, Paleśnianki, Rudzianki i Jastrzębianki;
 - f) prowadzenie zrównoważonej gospodarki rolniczej.
- 2) cele ochrony zasobów przyrody żywej:
 - a) zapewnienie wszystkim gatunkom roślin, zwierząt i grzybów możliwości zachowania lub osiągnięcia stabilnych populacji na terenie Parku. Wyjątek stanowią jedynie obce gatunki inwazyjne lub gatunki potencjalnie inwazyjne;
 - b) zachowanie wszystkich typów zbiorowisk roślinnych. Wyjątek stanowią jedynie zbiorowiska, w których dominują obce gatunki inwazyjne;
 - c) zachowanie typowej postaci siedlisk przyrodniczych;
 - d) zapewnienie i zachowanie stabilności, różnorodności oraz mozaikowego układu siedlisk przyrodniczych, warunkujących możliwość zachowania i/lub osiągnięcia stabilnych populacji zwierząt (za wyjątkiem obcych, inwazyjnych gatunków) występujących na terenie Parku;
 - e) zachowanie korytarzy ekologicznych.
- 3) cele ochrony walorów krajobrazowych:
 - a) zachowanie i kształtowanie różnorodnego i harmonijnego krajobrazu, uformowanego historycznie na drodze wzajemnego przenikania elementów przyrodniczych i kulturowych;
 - b) zachowanie punktów, ciągów i przedpola widokowych oraz panoram charakterystycznych dla Parku;
- 4) cele ochrony walorów kulturowych:
 - a) zachowanie elementów kultury materialnej charakterystycznych dla Pogórza Ciężkowickiego i Rożnowskiego, w szczególności: historycznie ukształtowanych układów osadniczych, zabytków architektury sakralnej i świeckiej, budownictwa ludowego, zabytkowych nekropolii oraz miejsc pamięci z czasów II wojny światowej;
 - b) wspieranie działań służących zachowaniu i eksponowaniu walorów kultury niematerialnej, w tym wartości historycznych, kulturowych i etnograficznych, właściwych dla pogranicza regionów Pogórzan i Krakowiaków Wschodnich.

Rozdział 2

Przyrodnicze, społeczne i gospodarcze uwarunkowania realizacji strategicznych celów ochrony

§ 2. Zidentyfikowano następujące przyrodnicze, społeczne i gospodarcze uwarunkowania realizacji strategicznych celów ochrony:

- 1) uwarunkowania przyrodnicze:
 - a) położenie fizyczno-geograficzne:
megaregion Region Karpacki, prowincja Karpaty Zachodnie, podprowincja Zewnętrzne Karpaty Zachodnie, makroregion Pogórze Środkowobeskidzkie, mezoregiony: Pogórze Ciężkowickie, Pogórze Rożnowskie;
 - b) położenie geobotaniczne: prowincja Karpacka, dział Zachodniokarpacki, kraina Karpat Zachodnich, podkraina Zachodniobeskidzka, okręg Pogórzy Rożnowsko-Ciężkowickich, podokręgi: Zakliczyński, Ciężkowicki;
 - c) budowa geologiczna:

Obszar Parku leży w obrębie Zewnętrznych Karpat fliszowych. Na całym jego terenie rozpościera się sfałdowana płaszczowina śląska. Zbudowana jest ona z osadów od kredy dolnej (hoteryw) do paleogenu (eocen). Głównie są to naprzemianległe piaskowce, łupki oraz zlepieńce, a także podrzędnie margle i rogowce. Najbardziej charakterystyczne są piaskowce ciężkowickie oraz piaskowce istebniańskie, tworzące m.in. liczne formy skałkowe. Na powierzchni terenu najczęściej spotykane są plejstocenijskie gliny i osady lessopodobne. W dolinach rzecznych znajdują się piaski i żwiry holoceńskie. Wszystkie struktury fałdowe i nasunięcia mają przebieg równoleżnikowy, natomiast struktury uskoku - zbliżony do południkowego.

d) ukształtowanie terenu:

Teren Parku ma charakter wyżynny z pasmami wzgórz, z reguły o przebiegu równoleżnikowym. Ich wysokość waha się pomiędzy 400 - 520 m n.p.m. Wznoszą się około 100 - 200 m ponad dna dolin. Główne doliny, raczej o szerokim dnie, o przebiegu południkowym to doliny Dunajca, Paleśnianki i Białej. Stoki są raczej łagodne, osiągają większe nachylenie tylko w wyższych partiach dolinek źródłiskowych. Charakterystyczne dla Parku są piaskowcowe formy skałkowe, a także formy antropogeniczne w postaci starych, nieczynnych kamieniołomów.

e) złoża:

Brak zinwentaryzowanych złóż kopalin.

f) wydobywane surowce mineralne:

Brak wydobywania surowców mineralnych na skalę przemysłową.

g) gleby:

Na terenie Parku najczęściej występują: gleby brunatne kwaśne, gleby brunatne wylugowane oraz gleby płowe opadowo-glejowe, występują również mady rzeczne. Przeważają gleby o III i IV bonitacji.

h) podział hydrologiczny:

Park leży w dorzeczu Dunajca. Teren odwadniany jest przez jego dopływy, w tym rzekę Białą Tarnowską i jej dopływy.

i) wody powierzchniowe:

Park leży w zlewni Dunajca. Bezpośrednio do niego uchodzą: Rudzanka, Stróżanka, Wolanka, Paleśnianka i Brzozowianka. Uchodzi do niego także rzeka Biała (zwana także Białą Tarnowską), posiadająca swoje liczne dopływy: Zborowianka (Bieśnianka), Jastrzębianka, Ostruszanka, Kipsznianka, Pożnianka i Rzepianka. Na terenie Parku znajduje się kilka zbiorników wodnych o pochodzeniu antropogenicznym.

j) wody podziemne:

Na terenie Parku znajdują się fragmenty trzech dużych zbiorników wód podziemnych. Są to: Główny Zbiornik Wód Podziemnych Dolina rzeki Biała Tarnowska, Zbiornik Dolina rzeki Dunajec (Zakliczyn) oraz Zbiornik warstw Istebna (Ciężkowice). Pierwsze dwa związane są z utworami czwartorzędowymi, natomiast trzeci z utworami kreda dolna - paleogen. Obszar Parku związany jest z Jednolitą Częścią Wód Podziemnych nr 153; Teren Parku obfituje w źródła wód mineralnych. Występują one w rejonie Policht, Słonej, Woli Stróskiej i Ciężkowic.

k) klimat:

Obszar Ciężkowicko - Rożnowskiego Parku Krajobrazowego znajduje się w zasięgu klimatu umiarkowanego ciepłego. Średnia roczna temperatura dla Parku mieści się w przedziale 7-8°C. Średnia temperatura stycznia wynosi około -3,8°C, średnia temperatura lipca wynosi około 17,5°C. Ilość opadów w roku mieści się w zakresie 650 - 800 mm. Różnice uwidaczniają się pomiędzy pomiarami w dolinach i na szczytach Pogórzy. Średnia długość okresu wegetacyjnego wynosi około 200 - 220 dni.

l) szata roślinna:

- na obszarze Parku stwierdzono występowanie 785 gatunków roślin naczyniowych, 162 gatunki mszaków, 259 taksonów grzybów wielkoowocnikowych, 107 gatunków porostów;
- występowanie na terenie Parku (w myśl: Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej roślin, Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną) chronionych gatunków roślin i grzybów. **Gatunki chronionych roślin naczyniowych: ochronie ścisłej podlega 9 gatunków roślin naczyniowych: *Polystichum aculeatum* paprotnik kolczysty, *Polystichum braunii* paprotnik Brauna, *Dianthus armeria* goździk kosmaty, *Jovibarba sobolifera* rojownik pospolity, *Drosera rotundifolia* rosiczka**

okrągłolistna, *Cephalanthera longifolia* buławnik mieczolistny, *Dactylorhiza fuchsii* kukułka Fuchsa, *Epipactis palustris* kruszczyk błotny, *Epipactis purpurata* kruszczyk siny; **ochronie gatunkowej częściowej podlega 31 gatunków roślin naczyniowych**: *Matteucia struthiopteris* pióropusznik strusi, *Blechnum spicant* podrzeń żebrowiec, *Diphasiastrum complanatum* widłak spłaszczony, *Lycopodium annotinum* widłak jałowcowaty, *Lycopodium clavatum* widłak goździsty, *Huperzia selago* wroniec widlasty, *Myricaria germanica* września pobrzeżna, *Daphne mezereum* wawrzynek wilczelyko, *Chimaphila umbellata* pomocnik baldaszkowy, *Moneses uniflora* gruszczyk jednokwiatowy, *Pyrola chlorantha* gruszczyka zielonawa, *Pyrola minor* gruszczyka mniejsza, *Pyrola rotundifolia* gruszczyka okrągłolistna, *Primula elatior* pierwiosnek wyniosły, *Aruncus sylvestris* parzydło leśne, *Centaurium erythraea* centuria pospolita, *Centaurium pulchellum* centuria nadobna, *Gentiana asclepiadea* goryczka trojeściowa, *Atropa belladonna* pokrzyk wilcza-jagoda, *Scopolia carniolica* lulecznica kraińska, *Digitalis grandiflora* naparstnica zwyczajna, *Pedicularis sylvatica* gnidosz rozestłany, *Melittis melissophyllum* miodownik melisowaty, *Carlina acaulis* dziewięciśń bezłodygowy, *Scilla bifolia* cebulica dwulistna, *Colchicum autumnale* zimowit jesienny, *Dactylorhiza majalis* kukułka szerokolistna, *Epipactis helleborine* kruszczyk szerokolistny, *Listera ovata* listera jajowata, *Neottia nidus-avis* gnieźnik leśny, *Platanthera bifolia* podkolan biały. **Gatunki chronionych mszaków: ochronie gatunkowej ścisłej podlega 1 gatunek mszaka**: *Dicranum viride* widłoząb zielony, **ochronie gatunkowej częściowej podlega 25 gatunków mszaków**: *Bazzania trilobata* biczyca trójwębna, *Frullania dilatata* miedzik płaski, *Plagiochila asplenioides* skosatka zanokcicowata, *Anomodon attenuatus* zwiślik maczugowaty, *Calliergonella cuspidata* mokradłoszka zaostzona, *Climacium dendroides* drabik drzewkowaty, *Dicranum scoparium* widłoząb miotłowy, *Eurhynchium angustirete* dzióbekowiec Zetterstedta, *Hylocomium splendens* gajnik lśniący, *Leucobryum glaucum* bielista siwa, *Pleurozium schreberi* rokiętnik pospolity, *Polytrichum commune* płonnik pospolity, *Pseudoscleropodium purum* brodawkowiec czysty, *Rhytidiadelphus squarrosus* fałdownik nastroszony, *Rhytidiadelphus triquetrus* fałdownik nastroszony, *Sphagnum angustifolium* torfowiec wąskolistny, *Sphagnum fallax* torfowiec kręty, *Sphagnum fimbriatum* torfowiec frędzlowany, *Sphagnum girgensohnii* torfowiec Girgensohna, *Sphagnum palustre* torfowiec błotny, *Sphagnum quinquefarium* torfowiec pięciorzędowy, *Sphagnum russowii* torfowiec Russowa, *Sphagnum squarrosum* torfowiec nastroszony, *Sphagnum subnitens* torfowiec pierzasty *Thuidium tamariscinum* tujowiec tamaryszkowaty. **Gatunki chronionych grzybów: ochronie gatunkowej ścisłej podlega 1 gatunek grzyba**: *Hydnellum concrescens* kolczakówka strefowana; **ochronie gatunkowej częściowej podlega 5 gatunków grzybów wielkoowocnikowych**: *Boletinus cavipes* borowiczak dęty, *Hericium flagellum* soplówka jodłowa, *Lactarius zonarius* mleczaj pręgowany, *Strobilomyces strobilaceus* szyszkowiec szyszkowaty, *Xerocomus parasiticus* podgrzybek pasożytniczy. **Gatunki chronionych porostów: ochronie gatunkowej ścisłej podlega 5 gatunków porostów**: *Hypotrachyna revoluta* przystrumycznik pustułkowy, *Parmelina tiliacea* szarzynka skórzasta, *Punctelia subrudecta* biedronecznik zmienny, *Parmelia omphaloides* tarczownica ścienna, *Pycnothelia papillaria* karlinka brodawkowata; **ochronie gatunkowej częściowej podlega 6 gatunków porostów**: *Bryoria fuscescens* włostka brązowa, *Flavoparmelia caperata* żółtlica chropowata, *Ramalina farinacea* odnożyca mączysta, *Imshaugia aleurites* popielak pylasty, *Ramaria polinaria* odnożyca opylona, *Usnea* cf. *hirta* brodacznica kępkowa;

- występowanie na terenie Parku **15 rzadkich gatunków roślin naczyniowych umieszczonych na Czerwonej Liście Roślin Naczyniowych w Polsce** (Zarzycki, Szelaąg, 2006): *Polystichum aculeatum* paprotnik kolczysty, *Huperzia selago* wroniec widlasty, *Ranunculus arvensis* jaskier polny, *Alchemilla glabra* przywrotnik prawie nagi, *Drosera rotundifolia* rosiczka okrągłolistna, *Radiola linoides* lenek stoziarn, *Cephalanthera longifolia* buławnik mieczolistny, *Dactylorhiza fuchsii* kukułka Fuchsa, *Epipactis palustris* kruszczyk błotny, *Epipactis purpurata* kruszczyk siny, *Carex ornithopoda* turzyca ptasie łapki, *Carex umbrosa* turzyca cienista, *Bromus secalinus* stokłosa żytnia, *Lolium remotum* życica Inowa, *Lolium temulentum* życica roczna; **3 gatunki rzadkich mszaków umieszczonych na Czerwonej Liście Wątrobowców i Glewików w Polsce** (Klama, 2006) lub **Czerwonej Liście Mchów w Polsce** (Żarnowiec i in., 2004)): *Anthoceros agrestis* glewik polny, *Fossombronia wondraczekii* czarostka Wondraczekiego, *Dicranum viride* widłoząb zielony, **29 gatunków grzybów wielkoowocnikowych umieszczonych na Czerwonej Liście Grzybów Wielkoowocnikowych w Polsce** (Wojewoda, Ławrynowicz, 2006): *Ascotremella faginea* workotrząsak galaretowaty, *Elaphocordyceps ophioglossoides* maczuźnik

nasieźżałowy, *Albatrellus cristatus* naziemek zielonawy, *Albatrellus pes-caprae* naziemek kozionogi, *Aleurodiscus amorphus* tarczówka bezkształtna, *Boletinus cavipes* borowiczak dęty, *Boletus calopus* borowik żółtopory, *Byssocorticium atrovirens* wełniczek niebieskozielonawy, *Cantharellus aurora* pieprznik żyłkowany, *Cantharellus friesii* pieprznik pomarańczowy, *Ceriporia excelsa* woszczyńka różowawa, *Chrysomphalina strombodes* pępnica szarobrazowa, *Clavicornia pyxidata* świecznica rozgałęziona, *Coltricia cinnamomea* stułka cynamonowa, *Oligoporus ptychogaster* drobnoporek sproszkowany, *Panus conchatus* twardziak muszlowy, *Phellodon connatus* korkoząb ciemny, *Phellodon niger* korkoząb czarniawy, *Pleurotus pulmonarius* bocznik łyżkowaty, *Plicatura crispa* fałdówka kędzierzawa, *Pycnoporus cinnabarinus* gęstoporek cynobrowy, *Sarcodontia crocea* kolcówka jabłoniowa, *Sparassis crispa* siedzeń sosnowy, *Strobilomyces strobilaceus* szyszkowiec szyszkowaty, *Thelephora anthocephala* chropiatka kwiatowa, *Thelephora penicillata* chropiatka pędzelkowata, *Tricholoma equestre* gąska zielonka, *Tricholomopsis decora* rycezyk oliwkowożółty, *Xerocomus parasiticus* podgrzybek pasożytniczy.

16 gatunków grzybów umieszczonych na Pierwszej Czerwonej Liście Grzybów

Wielkoowocnikowych (Macromycetes) Zagrożonych w Polskich Karpatach (Wojewoda, 1990): *Albatrellus cristatus* naziemek zielonawy, *Albatrellus pes-caprae* naziemek kozionogi, *Boletinus cavipes* borowiczak dęty, *Boletus edulis* borowik szlachetny, *Boletus reticulatus* borowik usiatkowany, *Cantharellus amethysteus* pieprznik jadalny odmiana ametystowa, *Cantharellus friesii* pieprznik pomarańczowy, *Exidia truncata* kisielnica trzoneczkowa, *Geastrum rufescens* gwiazdosz rudawy, *Hericium flagellum* sopłówka jodłowa, *Hydnellum concrescens* kolczakówka strefowana, *Hygrocybe lepida* wilgotnica lejkowata, *Inonotus rheades* błyskoporek cynamonowy, *Panus conchatus* twardziak muszlowy, *Phellodon niger* korkoząb czarniawy, *Pycnoporus cinnabarinus* gęstoporek cynobrowy.

28 gatunków porostów umieszczonych na Czerwonej Liście Porostów w Polsce

(Cieśliński i in., 2006): *Chrysothrix candelaris* złociszek jaskrawy, *Bryoria fuscescens* włostka brązowa, *Evernia prunastri* mąkla tarniowa, *Flavoparmelia caperata* żółtlica chropowata, *Hypotrachyna revoluta* przystromycznik pustułkowy, *Melanelia elegantula* przylepka wytworna, *Parmelina tiliacea* szarzynka skórzasta, *Physcia aipolia* obrost sinawy, *Xanthoria fallax* złotorost zwodniczy, *Acorospora peliscypha* wielosporek szorstki, *Acrocordia geminata* rzędnica pospolita, *Bacidia trachona* kropnica kamienna, *Cladonia caespiticia* chrobotek darenkowaty, *Cladonia incrassata* chrobotek zgrubiały, *Cladonia parasitica* chrobotek delikatny, *Cystocoleus ebeneus* piłśnik czarny, *Imshaugia aleurites* popielak pyłasty, *Melanelia elegantula* przylepka wytworna, *Melanelia exasperatula* przylepka fuscyczkowa, *Parmelia omphaloides* tarczownica ścienna, *Peltigera degenii* pawężnica Degena, *Pertusaria corallina* otwornica koralowata, *Pertusaria lactea* otwornica mleczna, *Psilolechia lucida* sorenka jaskrawa, *Pycnothelia papillaria* karlinka brodawkowata, *Ramalina pollinaria* odnożyna opylona, *Umbilicaria hirsuta* kruszownica szorstka, *Usnea* cf. *hirta* brodaczka kępkowa;

- miejsca szczególnej koncentracji gatunków chronionych i zagrożonych na terenie Parku to: rezerwy: „Skamieniałe Miasto”, „Styr”, buczyny na pd-zach od Gromnika;
- występowanie na terenie Parku 11 gatunków inwazyjnych roślin naczyniowych: *Conyza canadensis* konyza kanadyjska, *Solidago gigantea* nawłóć późna, *Solidago graminifolia* nawłóć wąskolistna, *Impatiens parviflora* niecierpek drobnokwiatowy, *Aster novii-belgii* aster nowobelgijski, *Echinocystis lobata* kolczurka klapowana, *Erigeron annuus* przymiotno białe, *Helianthus tuberosus* słonecznik bulwiasty, *Impatiens glandulifera* niecierpek gruczołowaty, *Miscanthus saccharifolius* miskant cukrowy, *Reynoutria japonica* rdestowiec ostrokończysty;
- występowanie na terenie Parku 9 zbiorowisk leśnych oraz 32 nieleśnych zbiorowisk roślinnych: zbiorowiska leśne i zaroślowe: zbiorowisko z *Sarothamnus scoparius*, *Salicetum triandro-viminalis*, *Quercus robur-Pinetum*, *Abietetum polonicum*, *Luzulo luzuloidis-Quercetum petraeae*, *Fraxino-Alnetum*, *Tilio cordatae-Carpinetum betuli*, *Luzulo luzuloidis-Fagetum*, *Dentario glandulosae-Fagetum*, zbiorowiska nieleśne: *Hypno-Polypodietum*, *Centunculo-Anthoceretum punctati*, *Galinsogo-Setarietum*, *Senecioni-Tussilaginetum*, zbiorowisko z *Chamaenerion angustifolium*, zbiorowisko z *Rubus plicatus*, *Lolio-Plantaginetum*, *Poetum annuae*, *Prunello-Plantaginetum*, *Polygonetum avicularis*, *Juncetum macri*, zbiorowisko z *Calamagrostis epigejos*, *Petasitetum albi*, *Petasitetum hybridi*, *Urtico-Aegopodietum*, zbiorowisko z *Reynoutria japonica*, zbiorowisko z *Solidago gigantea*, *Impatiens-Calystegietum*, *Eupatorietum cannabini*, zbiorowisko z *Echinocystis lobata*, *Impatiens parviflorae*, zbiorowisko z *Polygonum amphibium*, *Caricetum remotae*, *Typhetum latifoliae*, zbiorowisko z *Butomus umbellatus*, *Phalaridetum arundinaceae*,

zbiorowisko z *Hieracium pilosella*, *Cirsietum rivularis*, *Scirpetum silvatici*, zbiorowisko z *Juncus effusus*, łąka przejściowa pomiędzy *Arrhenatheretum medioeuropaeum* a *Gladiolo-Agrostietum*, zbiorowisko z *Calluna vulgaris*;

- występowanie na terenie Parku różnorodnych rodzajów siedlisk: leśnych, łąkowych, polnych, i wodnych. W Parku dominują siedliska nieleśne (grunty orne, łąki, pastwiska i nieużytki), które zajmują około 8806 ha (48%). Lasy na terenie Parku stanowią 45,5% (8321 ha). Wody powierzchniowe zajmują ok. 44 ha co stanowi 0,2% powierzchni Parku;
- występowanie na terenie Parku 12 typów siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty w rozumieniu i wymienionych w I Załączniku Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory. Należą tu zarówno siedliska leśne: grąd kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*), żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), środkowoeuropejskie kwaśne dąbrowy *Quercetea robori-petraeae*, łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinosae-incanae*, olsy żródliskowe), jodłowy bór świętokrzyski (*Abietetum polonicum*) oraz siedliska nieleśne: pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków, ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandellii*, jaskinie niedostępne do zwiedzania. Siedliska te zajmują powierzchnię 3449,491 ha;

m) fauna:

- na obszarze Parku stwierdzono występowanie 966 gatunków bezkręgowców, 184 gatunków kręgowców, w tym: 16 gatunków ryb, 15 gatunków płazów, 6 gatunków gadów, 106 gatunków ptaków, 41 gatunków ssaków;
- miejsca koncentracji gatunków chronionych i rzadkich to głównie obszary leśne całego Parku, ponadto rezerwaty przyrody: „Styr” i „Skamieniałe Miasto”; okolice miejscowości Olszowa, Polichy, tereny Natura 2000: „Ostoje nietoperzy okolic Bukowca PLH120020 oraz Biała Tarnowska PLH120090 i Dolny Dunajec PLH120085;
- występowanie na terenie Parku (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt) **13 gatunków chronionych bezkręgowców, 151 chronionych gatunków kręgowców. Ścisłej ochronie gatunkowej podlegają: 4 gatunki bezkręgowców: *Osmoderma eremita* pachnica dębowa, *Lycaena dispar* czerwończyk nieparek, *Maculinea arion* modraszka arion, *Callimorpha quadripunctaria* krasopani hera; 8 gatunków płazów: *Triturus cristatus* traszka grzebieniasta, *Triturus montandoni* traszka karpacka, *Bufo viridis* ropucha zielona, *Bombina Bombina* kumak nizinny, *Bombina variegata* kumak górski, *Hyla arborea* rzekotka drzewna, *Rana arvalis* żaba moczarowa, *Rana dalmatina* żaba zwinka 1 gatunek gada *Coronella austriaca* gniewosz plamisty; 94 gatunki ptaków: *Coturnix coturnix* przepiórka, *Ciconia ciconia* bocian biały, *Ciconia nigra* bocian czarny, *Accipiter gentilis* jastrząb, *Accipiter nisus* krogulec, *Buteo buteo* myszołów, *Pernis apivorus* trzmiełojad, *Falco subbuteo* kobuz, *Falco tinnunculus* pustułka, *Crex crex* derkacz, *Gallinula chloropus* kokoszka, *Vanellus vanellus* czajka, *Chroicocephalus ridibundus* śmieszka, *Streptopelia decaocto* sierpówka, *Streptopelia turtur* turkawka, *Cuculus canorus* kukułka, *Asio otus* uszatka, *Glochidium passerinum* sóweczka, *Athene noctua* pójdzka, *Strix aluco* puszczyk, *Strix uralensis* puszczyk uralski, *Caprimulgus europaeus* lelek, *Upupa epops* dudek, *Apus apus* jerzyk, *Alcedo atthis* zimorodek, *Dendrocopos leucotos* dzięcioł białogrzbiety, *Dendrocopos major* dzięcioł duży, *Dendrocopos medius* dzięcioł średni, *Dendrocopos syriacus* dzięcioł białoszyji, *Picus canus* dzięcioł zielonosiwy, *Picus viridis* dzięcioł zielony, *Dryocopus martius* dzięcioł czarny, *Alauda arvensis* skowronek, *Delichon urbicum* oknówka, *Hirundo rustica* dymówka, *Anthus campestris* świergotek polny, *Anthus trivialis* świergotek drzewny, *Motacilla alba* pliszka siwa, *Motacilla cinerea* pliszka górską, *Cinclus cinclus* pluszcz, *Troglodytes troglodytes* strzyżyk, *Erithacus rubecula* rudzik, *Ficedula albicollis* muchołówka białoszyja, *Ficedula hypoleuca* muchołówka żałobna, *Ficedula parva* muchołówka mała, *Muscicapa striata* muchołówka szara, *Phoenicurus phoenicurus* pleszka, *Phoenicurus ochruros* kopciuszek, *Saxicola rubetra* pokląskwa, *Saxicola rubicola* kłaskawka, *Turdus merula* kos, *Turdus pilaris* kwiczoł, *Turdus philomelos* śpiewak, *Turdus viscivorus* paszkoł, *Locustella fluviatilis* strumieniówka, *Acrocephalus arundinaceus* trzciniaki, *Acrocephalus schoenobaenus* rokitniczka, *Acrocephalus palustris* łożówka, *Hippolais icterina* zaganiacz, *Sylvia atricapilla* kapturka, *Sylvia borin* gajówka, *Sylvia communis* cierniówka, *Sylvia curruca* piegża, *Phylloscopus collybita* pierwiosnek, *Phylloscopus sibilatrix* świstunka leśna,**

Phylloscopus trochilus piecuszek, *Regulus ignicapilla* zniczek, *Regulus regulus* mysikrólik, *Aegithalos caudatus* raniuszek, *Cyanistes caeruleus* modraszka, *Parus major* bogatka, *Periparus ater* sosnowka, *Poecile montanus* czarnogłówka, *Poecile palustris* sikora uboga, *Sitta europaea* kowalik, *Certhia brachydactyla* pelzacz ogrodowy, *Certhia familiaris* pelzacz leśny, *Oriolus oriolus* wilga, *Lanius collurio* gąsiorek, *Corvus monedula* kawka, *Garrulus glandarius* sójka, *Sturnus vulgaris* szpak, *Passer domesticus* wróbel, *Passer montanus* mazurek, *Carduelis cannabina* makolągwa, *Carduelis carduelis* szczygieł, *Chloris chloris* dzwonec, *Coccothraustes coccothraustes* grubodziób, *Fringilla coelebs* zięba, *Pyrrhula pyrrhula* gil, *Serinus serinus* kulczyk, *Emberiza citrinella* trznadel, *Emberiza schoeniclus* potrzos, *Prunella modularis* pokrzywnica; **18 gatunków ssaków**: *Rhinolophus hipposideros* podkowiec mały, *Barbastella barbastellus* mopek zachodni, *Eptesicus nilssonii* mroczek poźlocisty, *Eptesicus serotinus* mroczek późny, *Myotis alcaethoe* nocek Alkatoe, *Myotis bechsteinii* nocek Bechsteina, *Myotis daubentonii* nocek rudy, *Myotis emarginatus* nocek orzęsiony, *Myotis mystacinus* nocek wąsatek, *Myotis myotis* nocek duży, *Myotis nattereri* nocek Natterera, *Nyctalus lasiopterus* borowiec wielki, *Pipistrellus nathusii* karlik większy, *Pipistrellus pipistrellus* karlik malutki, *Pipistrellus pygmaeus* karlik drobny, *Plecotus auritus* gacek brunatny, *Musccardinus avellanarius* orzesznica, *Mustela erminea* gronostaj.

Ścisłej ochronie gatunkowej, czynnej podlegają: **2 gatunki bezkręgowców**: *Osmoderma eremita* pachnica dębowa, *Maculinea arion* modraszek arion; **5 gatunków płazów**: *Triturus cristatus* traszka grzebieniasta, *Triturus montandoni* traszka karpacka, *Bombina Bombina* kumak nizinny, *Bombina variegata* kumak górski, *Hyla arborea* rzekotka drzewna, **1 gatunek gada**: *Coronella austriaca* gniewosz plamisty; **16 gatunków ptaków**: *Ciconia ciconia* bocian biały, *Ciconia nigra* bocian czarny, *Falco subbuteo* kobuz, *Falco tinnunculus* pustulka, *Crex crex* derkacz, *Vanellus vanellus* czajka, *Glochidium passerinum* sóweczka, *Athene noctua* pójdzka, *Upupa epops* dudek, *Apus apus* jeryk, *Dendrocopos leucotos* dzięcioł białogrzbisty, *Dendrocopos medius* dzięcioł średni, *Picus canus* dzięcioł zielonosiwy, *Picus viridis* dzięcioł zielony, *Dryocopus martius* dzięcioł czarny, *Passer domesticus* wróbel, **16 gatunków ssaków**: *Rhinolophus hipposideros* podkowiec mały, *Barbastella barbastellus* mopek zachodni, *Eptesicus nilssonii* mroczek poźlocisty, *Eptesicus serotinus* mroczek późny, *Myotis alcaethoe* nocek Alkatoe, *Myotis bechsteinii* nocek Bechsteina, *Myotis daubentonii* nocek rudy, *Myotis emarginatus* nocek orzęsiony, *Myotis mystacinus* nocek wąsatek, *Myotis myotis* nocek duży, *Myotis nattereri* nocek Natterera, *Nyctalus lasiopterus* borowiec wielki, *Pipistrellus nathusii* karlik większy, *Pipistrellus pipistrellus* karlik malutki, *Pipistrellus pygmaeus* karlik drobny, *Plecotus auritus* gacek brunatny. **Częściowej ochronie gatunkowej podlega 9 gatunków bezkręgowców**: *Lycaena dispar* czerwoczyk nieparek, *Maculinea arion* modraszek arion, *Iphlicides podarilius* paż żeglarz, *Callimorpha quadripunctaria* krasopani hera, *Bombus pascuorum* trzmiel rudy, *Bombus terrestris* trzmiel ziemny, *Formica rufa* mrówka rudnica, *Hirudo medicinalis* pijawka lekarska, *Helix pomatia* ślimak winniczek, **4 gatunki ryb**: *Barbus peloponnesius* (*B. carpathicus*, *B. meridionalis*) brzanka, *Barbatula barbatula* śliz pospolity, *Alburnoides bipunctatus* piekielnica, *Cobitis taenia* koza, **7 gatunków płazów**: *Ichthyosaura alpestris* (*Triturus alpestris*) traszka górską, *Lissotriton vulgaris* traszka zwyczajna, *Salamandra salamandra* salamandra plamista, *Bufo bufo* ropucha szara, *Rana esculenta* żaba wodna, *Rana lessonae* żaba jeziorkowa, *Rana temporaria* żaba trawna, **5 gatunków gadów**: *Natrix natrix* zaskroniec zwyczajny, *Vipera berus* żmija zygzakowata, *Lacerta agilis* jaszczurka zwinka, *Zootoca vivipara* jaszczurka żyworodna, *Anguis fragilis* padalec zwyczajny; **6 gatunków ptaków**: *Ardea cinerea* czapla siwa, *Columba livia forma urbana* gołąb miejski, *Corvus corax* kruk, *Corvus cornix* wrona siwa, *Corvus frugilegus* gawron, *Pica pica* sroka; **8 gatunków ssaków** *Erinaceus romanicus* jeż wschodni, *Talpa europea* kret, *Neomys fodiens* rzęsosek rzeczek, *Sciurus vulgaris* wiewiórka pospolita, *Castor fiber* bóbr europejski, *Glis glis* popielica, *Lutra lutra* wydra, *Mustela nivalis* łasica;

- występowanie na terenie Parku **6 rzadkich gatunków bezkręgowców, znajdujących się w Polskiej czerwonej księdze zwierząt**. Bezkręgowce (Głowaciński, Nowacki, 2004): *Osmoderma eremita* pachnica dębowa, *Lycaena dispar* czerwoczyk nieparek, *Maculinea arion* modraszek arion, *Iphlicides podarilius* paż żeglarz, *Callimorpha quadripunctaria* krasopani hera, *Hirudo medicinalis* pijawka lekarska; występowanie **15 rzadkich gatunków kręgowców** wpisanych do Polskiej czerwonej księgi zwierząt. Kręgowce.(Głowaciński (red.), 2001): **2 gatunki ryb** *Alburnoides bipunctatus* piekielnica, *Salmo salar* łosoś szlachetny, **3 gatunki płazów**: *Triturus cristatus* traszka grzebieniasta, *Triturus montandoni* traszka karpacka, *Rana dalmatina* żaba zwinka, **1 gatunek gada**: *Coronella austriaca* gniewosz

- plamisty; **4 gatunki ptaków:** *Glochidium passerinum* sóweczka, *Strix uralensis* puszczyk uralski, *Caprimulgus europaeus* lelek, *Dendrocopos leucotos* dzięcioł białogrzbity; **5 gatunków ssaków:** *Rhinolophus hipposideros* podkowiec mały, *Eptesicus nilssonii* mroczek pozłocisty, *Myotis bechsteinii* nocek Bechsteina, *Myotis emarginatus* nocek orzęsiony, *Glis glis* popielica;
- występowanie na terenie Parku rzadkich **23 gatunków bezkręgowców, 25 gatunków kręgowców** wpisanych na **Czerwoną listę zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce. (Głowaciński 2002); Bezkręgowce:** *Calosoma sycophanta* tęcznik liszkarz, *Carabus convexus* biegacz zwężony, *Drypta dentata*, *Osmoderma eremita* pachnica dębowa, *Polyphylla fullo* wałkarz lipczyk, *Agathidium confusum*, *Hydroporus melanocephalus*, *Thamnicolus kraatzi*, *Glaucopsyche alexis* modraszek aleksis, *Lycaena dispar* czerwończyk nieparek, *Maculinea arion* modraszek arion, *Polyommatus bellargus* modraszek adonis, *Apatura ilia* mieniak strużnik, *Apatura iris* mieniak tęczowiec, *Boloria euphrosyne* dostojka eufrozyna, *Limenitis populi* pokłonnik osinowiec, *Erebia aethiops* górówka medea, *Erebia ligea* górówka boruta, *Iphlicides podarilius* paż żeglarz, *Papilio machaon* paż królowej, *Callimorpha quadripunctaria* krasopani hera, *Phalacrocer replicata*, *Hirudo medicinalis* pijawka lekarska; **Kręgowce: 6 gatunków ryb:** *Barbus barbus* brzana, *Barbus peloponnesius* (*B. carpathicus*, *B. meridionalis*) brzanka, *Chondrostoma nasus* świnka, *Alburnoides bipunctatus* piekielnica, *Cobitis taenia* koza, *Salmo salar* łosoś szlachetny, **4 gatunki płazów:** *Triturus cristatus* traszka grzebieniasta, *Triturus montandoni* traszka karpacka, *Bombina bombina* kumak nizinny, *Rana dalmatina* żaba zwinka, **1 gatunek gada:** *Coronella austriaca* gniewosz plamisty, **8 gatunków ptaków:** *Coturnix coturnix* przepiórka, *Bonasa bonasia* jarząbek, *Crex crex* derkacz, *Streptopelia turtur* turkawka, *Glochidium passerinum* sóweczka, *Strix uralensis* puszczyk uralski, *Upupa epops* dudek, *Dendrocopos leucotos* dzięcioł białogrzbity, **6 gatunków ssaków:** *Rhinolophus hipposideros* podkowiec mały, *Barbastella barbastellus* mopek zachodni, *Eptesicus nilssonii* mroczek pozłocisty, *Myotis bechsteinii* nocek Bechsteina, *Myotis emarginatus* nocek orzęsiony, *Glis glis* popielica;
 - występowanie na terenie Parku 6 obcych gatunków zwierząt: *Mus musculus* mysz domowa; *Rattus norvegicus* szczur wędrowny; *Phasianus colchicus* bażant, *Limax maximus* pomrów wielki; *Limax flavus* pomrów żółty, *Harmonia axyridis* biedronka azjatycka.
- n) lasy
- struktura siedlisk: las wyżynny świeży 87,7%; las mieszany wyżynny świeży 11,7%; las wyżynny wilgotny 0,3%; bór mieszany wyżynny świeży 0,2%; las łąkowy wyżynny 0,1%;
 - drzewostany: gatunki lasotwórcze drzew: Jd 58%; Bk 24,7%; So 14,6%, Db 2,3%, Ol 0,2%, Gb 0,1%;
 - kompleksy leśne:
 - 237 kompleksów o wielkości do 5 ha o łącznej powierzchni 344 ha;
 - 46 kompleksów o wielkości od 6 ha do 20 ha o łącznej powierzchni 509 ha;
 - 22 kompleksy o wielkości od 21 ha do 100 ha o łącznej powierzchni 883 ha;
 - 6 kompleksów o wielkości od 101 ha do 500 ha o łącznej powierzchni 1607 ha;
 - 1 kompleks o wielkości > 500 ha o łącznej powierzchni 4017 ha;
- o) istniejące formy ochrony przyrody: **Rezerwat „Styr”** został utworzony 21 grudnia 1998 roku (na mocy Rozp. Min. Ochr. Środ., Zas. Nat. i Leśn. z dn. 21.12.1998 r. (Dz. U. Nr 161, poz. 1100), a jego powierzchnia wynosi 97,83 ha. Położony jest we wsi Bieśnik, w rejonie przełomu Paleśnianki i zajmuje zbocza góry Styr (460 m n.p.m.). Styr jest rezerwatem leśno - krajobrazowym, utworzonym w celu ochrony lasów góry Styr i przełomu Paleśnianki, wraz z rzadkimi i chronionymi gatunkami roślin, fragmentu obszaru zalegania wód mineralnych z kilkoma źródłami, a także nieczynnego kamieniołomu "Bodzanty" z okresu I wojny światowej. Zbiorowiska rezerwatu są zróżnicowane tj. zespół żywej buczyny karpackiej w formie podgórskiej, kwaśna buczyna górską, żyzne jedliny, zbiorowisko określone jako podgórski bór mieszany w wariantcie typowym i grąd w wariantcie typowym; **Rezerwat „Skamieniałe Miasto”** utworzony 12 lipca 1974 roku (na mocy Zarz. Min. Leśn. i Przem. Drzew. z dn. 12.07.1974 r. (M. P. 1974, Nr 28, poz. 172, § 11)) jako rezerwat przyrody nieożywionej. Rezerwat Skamieniałe Miasto, położony jest nieopodal miasta Ciężkowice i obejmuje północno-zachodnie stoki wzniesienia noszącego nazwę "Skala" (367 m n.p.m.). Powierzchnia rezerwatu wynosi 15,1 ha. Przedmiotem ochrony w rezerwacie są skałki zbudowane z piaskowca (nazywanego ciężkowickim), o kształtach, w których można się doszukać m.in :miasta z ratuszem, warowni, baszty, czarownicy, żółwia, borsuka, itp. Obszar rezerwatu porasta głównie las mieszany

sosnowo-dębowy. W warstwie podszytu można spotkać: leszczynę, kruszynę pospolitą, jałowca pospolitego i jarząb pospolity; **pomniki przyrody**: 28 pomników przyrody w tym: 20 pojedynczych drzew, 1 grupa drzew, 1 jar, 2 źródła, 2 skałki, 1 grupa skałek, 1 inne (kamieniołom po eksploatacji piaskowca; **stanowiska dokumentacyjne**: Kamieniołom Tursko został utworzony 24 sierpnia 1998 roku. (na mocy Rozp. Nr 42/98 Woj. Tarnow. z dn. 24.08.1998 r. (Dz. Urz. Woj. Tarnow. Nr 17, poz. 225)). Stanowisko dokumentacyjne ma powierzchnię 0,4 ha. W kamieniołomie o długości ok. 30 metrów, można obserwować odsłonięcia gruboławicowego piaskowca, o średniej wielkości ziaren z niewielkim udziałem łupków. Po zaprzestaniu wydobywania piaskowca, ściana kamieniołomu zaczęła zarastać drzewami i krzewami; **użytki ekologiczne**: Uroczysko „Polichy” znajduje się na terenie miejscowości Polichy oraz Jastrzębia (Gminy Gromnik oraz Ciężkowice), leśnictwie Bogoniowice (Nadleśnictwo Gromnik). Obszar chroniony o powierzchni 12,98 ha został utworzony na podstawie Rozporządzenia Nr 44/98 Wojewody tarnowskiego z dnia 27 sierpnia 1998 r. (dz. Urz. Woj. Tarn. Nr 17/98). Przy użytku utworzono Ośrodek Edukacji Ekologicznej Zespołu Parków Krajobrazowych; **obszary Natura 2000**: 2 obszary Natura 2000: **Ostoje nietoperzy okolic Bukowca** (PLH 120020) obszar 586,3 ha położony na Pogórzu Rożnowskim. Obszar znajduje się na terenie przynależnym administracyjnie do powiatów: nowosądeckiego, gorlickiego oraz tarnowskiego. Obszar Natura 2000 zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej nr 2008/218/WE z dnia 25 stycznia 2008r., zaklasyfikowany jako specjalny obszar ochrony siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, w tym siedliska priorytetowe oraz z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Obszar został objęty ochroną ze względu występowanie gatunków nietoperzy takich jak: podkowiec mały i nocek duży, oraz miejsca ich bytowania jakimi są nieudostępniane turystycznie jaskinie, siedliska kwaśnych buczyn (*Luzulo-Fagenion*), żyznych buczyn (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), grądów (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*). Oprócz wyżej wymienionych ochronie podlegają również płazy: kumak górski i traszka karpacka. Ostoje nietoperzy okolic Bukowca są miejscem występowania rzadkich ptaków takich jak: bocian biały, jarząbek, derkacz, puszczyk uralski, lelek, zimorodek, dzięcioł zielonosiwy, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, dzięcioł białogrzbiety, dzięcioł białoszyi, gąsiorek; **Biała Tarnowska** (PLH 120090) specjalny obszar ochrony siedlisk Biała Tarnowska obejmuje fragment doliny rzeki Białej na odcinku Śnietnica - Tarnów o powierzchni 957,5 ha. Rzeka Biała Tarnowska, ze względu na swe walory środowiskowe, uznawana jest za jedno z najważniejszych tarlisk anadromicznych ryb wędrownych w karpackiej części dorzecza Wisły. Obszar jest siedliskiem bytowania wielu ryb np. takich jak brzanka, boleń, głowacz, minóg strumieniowy. Do ważnych dla Europy gatunków zwierząt (z Zał. II Dyr. Siedliskowej i z Zał. I Dyr. Ptasiej, w tym gatunki priorytetowe) występujący na obszarze Natura 2000 Biała Tarnowska jest kumak górski. Siedliska podlegające ochronie Natura 2000 to pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków, zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum*), ponadto łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*).

Zestawienie 1 Wykaz pomników przyrody zlokalizowanych na terenie CRPK.

Lp	Nr rejestru woj.	Stary numer rejestrowy	Gatunek/Nazwa	Rodzaj obiektu	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Data utworzenia	Obowiązujący akt prawny	Miejscowość	Lokalizacja
1	120203-007	62	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	drzewo	417	28	1996-01-16	Rozp. Nr 2/96 Woj. Tarnow. z dn. 16.01.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Tarnow. Nr 1, poz. 2)	Piaski-Drużków	poniżej kaplicy
2	120203-010	-	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	drzewo	365	-	2004-04-13	Rozp. Nr 7 Woj. Małop. z dn. 13.04.2004 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 85, poz. 1086)	Piaski-Drużków	L-ctwo Bieśnik, oddz. 76x
3	120203-011	-	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	drzewo	360	-	2004-04-13	Rozp. Nr 7 Woj. Małop. z dn. 13.04.2004 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 85, poz. 1086)	Piaski-Drużków	L-ctwo Bieśnik, oddz. 76d1
4	120203-012	-	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	drzewo	440	-	2004-04-13	Rozp. Nr 7 Woj. Małop. z dn. 13.04.2004 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 85, poz. 1086)	Piaski-Drużków	L-ctwo Bieśnik, oddz. 76z
5	120203-013	-	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	drzewo	360	-	2004-04-13	Rozp. Nr 7 Woj. Małop. z dn. 13.04.2004 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 85, poz. 1086)	Piaski-Drużków	L-ctwo Bieśnik, oddz. 76z
6	120203-014	-	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	drzewo	420	-	2004-04-13	Rozp. Nr 7 Woj. Małop. z dn. 13.04.2004 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 85, poz. 1086)	Piaski-Drużków	L-ctwo Bieśnik, oddz. 76x
7	120203-015	-	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	drzewo	440	-	2004-04-13	Rozp. Nr 7 Woj. Małop. z dn. 13.04.2004 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 85, poz. 1086)	Piaski-Drużków	L-ctwo Bieśnik, oddz. 76x
8	121601-001	72	drzewostan	grupa drzew	-	-	1953-07-06	Zarz. Nr 2/87 Woj. Tarnow. z dn. 26.02.1987 r. (Dz. Urz. Woj. Tarnow. Nr 3, Poz. 30), Rozp. Nr 14/02 Woj. Małop. z dn. 31.01.2002 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 22, poz. 431)	Jastrzębia	przy kościele pw. św. Bartłomieja

Lp	Nr rejestru woj.	Stary numer rejestrowy	Gatunek/Nazwa	Rodzaj obiektu	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Data utworzenia	Obowiązujący akt prawny	Miejscowość	Lokalizacja
9	121601-002	73	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	drzewo	425	18	1964-05-11	Zarz. Nr 2/87 Woj. Tarnow. z dn. 26.02.1987 r. (Dz. Urz. Woj. Tarnow. Nr 3, Poz. 30)	Kąsna Dolna	przy drodze Ciężkowice - Kąsna Dolna, obok tartaku
10	121601-003	74	lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	drzewo	555	28	1964-05-22	Zarz. Nr 2/87 Woj. Tarnow. z dn. 26.02.1987 r. (Dz. Urz. Woj. Tarnow. Nr 3, Poz. 30)	Kipszna	obok stodoły
11	121601-004	75	jar "Wodospad"	jar	-	-	1968-07-01	Zarz. Nr 2/87 Woj. Tarnow. z dn. 26.02.1987 r. (Dz. Urz. Woj. Tarnow. Nr 3, Poz. 30)	Ciężkowice	w lesie na zachód od rezerwatu Skamieniałe Miasto
12	121601-005	76	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	drzewo	550	23	1968-12-24	Zarz. Nr 2/87 Woj. Tarnow. z dn. 26.02.1987 r. (Dz. Urz. Woj. Tarnow. Nr 3, Poz. 30)	Jastrzębia	przy kościele
13	121601-007	215	kamieniołom po eksploatacji piaskowca	inny	-	-	1987-04-06	Zarz. nr 4/87 Woj. Tarnow. z dn. 06.04.1987 r. (Dz. Urz. Woj. Tarnow. Nr 4, poz. 42)	Ostrusza	przy drodze z Ciężkowic do Ostruszy
14	121601-008	216	skałka "Wieprzek"	skałka	-	-	1987-04-06	Zarz. nr 4/87 Woj. Tarnow. z dn. 06.04.1987 r. (Dz. Urz. Woj. Tarnow. Nr 4, poz. 42)	Siekierczyna	obok szlaku czerwonego Jamna - Kąsna Górna, L-ctwo Kąsna Górna, oddz. 299
15	121601-009	-	wychodnia skalna	skałka	-	-	2002-01-31	Rozp. Nr 14/02 Woj. Małop. z dn. 31.01.2002 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 22, poz. 431)	Siekierczyna	Nadleśnictwo Gromnik, oddz. 137c
16	121601-010	-	lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	drzewo	340	14	2002-01-31	Rozp. Nr 14/02 Woj. Małop. z dn. 31.01.2002 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 22, poz. 431)	Kipszna	na granicy wsi Kipszna i Bogoniowice
17	121601-011	-	lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	drzewo	310	22	2004-04-13	Rozp. Nr 7 Woj. Małop. z dn. 13.04.2004 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 85, poz. 1086)	Kipszna	po prawej stronie drogi Bogoniowice - Kipszna

Lp	Nr rejestru woj.	Stary numer rejestrowy	Gatunek/Nazwa	Rodzaj obiektu	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Data utworzenia	Obowiązujący akt prawny	Miejscowość	Lokalizacja
18	121601-012	-	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	drzewo	250	21	2004-04-13	Rozp. Nr 7 Woj. Małop. z dn. 13.04.2004 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 85, poz. 1086)	Kipszna	po prawej stronie drogi Bogoniowice - Kipszna
19	121601-013	-	robinia akacja (<i>Robinia pseudoacacia</i>)	drzewo	240	19	2004-04-13	Rozp. Nr 7 Woj. Małop. z dn. 13.04.2004 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 85, poz. 1086)	Kipszna	po prawej stronie drogi Bogoniowice - Kipszna
20	121601-014	-	grupa skał "Diable boisko"	grupa skałek	-	-	2004-04-27	Uchw. Nr XVIII/150/04 RM w Ciężkowicach z dn. 27.04.2004 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 192, poz. 2224)	Pławna	
21	121601-015	-	lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	drzewo	640	-	2005-09-29	Uchw. Nr XXXIV/301/05 RM w Ciężkowicach z dn. 29.09.2005 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 641, poz. 4351)	Bruśnik	przy ogrodzeniu pomiędzy kościołem a szkołą
22	121601-016	-	lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	drzewo	282	-	2007-02-15	Uchw. Nr IV/26/07 RM w Ciężkowicach z dn. 15.02.2007 r.	Ciężkowice	ul. Leśna 16, kilka metrów od drogi
23	121602-013	-	źródło "Jacek"	źródło	-	-	2004-04-13	Rozp. Nr 7 Woj. Małop. z dn. 13.04.2004 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 85, poz. 1086)	Polichy	L-ctwo Bogoniowice, oddz. 234c
24	121602-014	-	źródło "Paweł"	źródło	-	-	2004-04-13	Rozp. Nr 7 Woj. Małop. z dn. 13.04.2004 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 85, poz. 1086)	Polichy	
25	121607-007	372	lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	drzewo	372	28	1998-08-24	Rozp. Nr 43/98 Woj. Tarnow. z dn. 24.08.1998 r. (Dz. Urz. Woj. Tarnow. Nr 17, poz. 226)	Rzepiennik Strzyżewski	
26	121614-007	174	lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	drzewo	345	-	1974-05-10	Zarz. Nr 2/87 Woj. Tarnow. z dn. 26.02.1987 r. (Dz. Urz. Woj. Tarnow. Nr 3, Poz. 30)	Zdonia	Zdonia 46

Lp	Nr rejestru woj.	Stary numer rejestrowy	Gatunek/Nazwa	Rodzaj obiektu	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Data utworzenia	Obowiązujący akt prawny	Miejscowość	Lokalizacja
27	121614-008	176	lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	drzewo	675	-	1974-05-10	Zarz. Nr 2/87 Woj. Tarnow. z dn. 26.02.1987 r. (Dz. Urz. Woj. Tarnow. Nr 3, Poz. 30)	Zdonia	Zdonia 30, na Białej Górze
28	121614-010	-	lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	drzewo	400	-	2004-04-13	Rozp. Nr 7 Woj. Małop. z dn. 13.04.2004 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 85, poz. 1086)	Ruda Kameralna	Ruda Kameralna 58, przy kapliczce

- 2) uwarunkowania kulturowe i krajobrazowe:
- a) rodzaj krajobrazu: dominującym typem jest krajobraz naturalno – kulturowy, zajmujący ponad 52% całkowitej powierzchni Parku. Kolejny krajobraz to zbliżony do naturalnego zajmujący około 46% powierzchni Parku oraz krajobraz kulturowy (około 2% powierzchni CRPK);
 - b) trzydzieści trzy punkty widokowe, z których obserwować można najbardziej charakterystyczne elementy krajobrazu Parku. Zakres widoczności z punktów wynosi od około 55° do 360°;
 - c) szesnaście ciągów widokowych o łącznej długości prawie 5 km, które pozwalają na obserwację m.in. najbardziej wartościowych elementów krajobrazu zbliżonego do naturalnego, naturalno-kulturowego i kulturowego Parku;
 - d) zasoby środowiska kulturowego:
 - 258 obiektów kultury materialnej, wśród których najliczniej reprezentowane są obiekty małej architektury sakralnej (112) i domy mieszkalne (76), ponadto: zabytkowe cmentarze (28), miejsca pamięci (12), świątynie (7), budynki użyteczności publicznej (6), budynki gospodarcze (5), dwory (4) i inne (8);
 - 2 cenne zabytkowe zespoły architektoniczne: zespół Rynku w Ciężkowicach oraz zespół dworski w Kaśnej Dolnej;
 - 106 obiektów o najwyższej potencjalnej wartości zabytkowej, które charakteryzują się w pełni czytelną formą i dobrze zachowanymi pierwotnymi cechami stylistycznymi, w tym m.in.: 44 obiekty małej architektury sakralnej, 27 zabytkowych cmentarzy, 26 domów, 2 kościoły, 2 dwory i inne;
 - 9 obiektów zabytkowych o znaczeniu regionalnym, w tym kościoły: pw. św. Andrzeja w Ciężkowicach, pw. Wniebowzięcia NMP w Bruśniku i pw. MB Niezawodnej Nadziei w Jamnej (ten ostatni jako centrum pielgrzymkowe); dwór Ignacego Jana Paderewskiego w Kaśnej Dolnej (wraz z otaczającym go parkiem), wpisane do rejestru zabytków domy w Ciężkowicach (Rynek nr 12, ul. św. Andrzeja nr 2, ul. Grunwaldzka nr 6) oraz Dolina Krzyży w Jamnej (miejsce pamięci). Pozostałe obiekty należą do dóbr kultury o znaczeniu lokalnym;
 - 35 obiekty wpisane do rejestru zabytków (Zestawienie 2);

Zestawienie 2 Obiekty wpisane do rejestru zabytków zlokalizowane na terenie CRPK.

Lp.	Nr inw.	Miejscowość	Obiekt
1	A-395	Bogoniowice	Cmentarz wojenny nr 138
2	A-170	Bogoniowice	Park podworski
3	A-283	Bruśnik	Kościół par. pw. Wniebowzięcia NMP
4	A-283	Bruśnik	Cmentarz przykościelny
5	A-40/M	Brzozowa	Kapliczka obok cmentarza wojennego nr 184
6	A-40/M	Brzozowa	Cmentarz wojenny nr 184
7	A-313	Ciężkowice	Układ urbanistyczny
8	A-214	Ciężkowice	Kościół par. pw. św. Andrzeja
9	A-251	Ciężkowice	Ratusz
10	A-1310/M	Ciężkowice	Szkoła ul. św. Andrzeja 106 (ob. nr 6)
11	A-1311/M	Ciężkowice	Dom Rynek nr 12 (ob. nr 15)
12	A-155	Ciężkowice	Dom ul. św. Andrzeja 104 (ob. nr 2)
13	A-1312/M	Ciężkowice	Dom ul. Grunwaldzka 6
14	A-1313/M	Ciężkowice	Dom ul. Tysiąclecia 11
15	A-269	Ciężkowice	Kapliczka św. Floriana
16	A-1258/M	Ciężkowice	Cmentarz wojenny nr 137
17	A-399	Ciężkowice	Cmentarz wojenny nr 141
18	A-1194/M	Gromnik	Cmentarz wojenny nr 145
19	A-1195/M	Bogoniowice	Cmentarz wojenny nr 138
20	A-80	Bogoniowice	Park podworski

Lp.	Nr inw.	Miejscowość	Obiekt
21	A-272	Bruśnik	Kościół par. pw. Wniebowzięcia NMP
22	A-216	Bruśnik	Cmentarz przykościelny
23	A-216	Brzozowa	Kapliczka obok cmentarza wojennego nr 184
24	A-216	Brzozowa	Cmentarz wojenny nr 184
25	A-423	Ciężkowice	Układ urbanistyczny
26	A-422	Ciężkowice	Kościół par. pw. św. Andrzeja
27	A-18/M	Ciężkowice	Ratusz
28	A-670/M	Ciężkowice	Szkoła ul. św. Andrzeja 106 (ob. nr 6)
29	A-669/M	Ciężkowice	Dom Rynek nr 12 (ob. nr 15)
30	A-1362/M	Ciężkowice	Dom ul. św. Andrzeja 104 (ob. nr 2)
31	A-198	Ciężkowice	Dom ul. Grunwaldzka 6
32	A-1377/M	Ciężkowice	Dom ul. Tysiąclecia 11
33	A-396	Ciężkowice	Kapliczka św. Floriana
34	A-161	Ciężkowice	Cmentarz wojenny nr 137
35	A-404	Ciężkowice	Cmentarz wojenny nr 141

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rejestru zabytków nieruchomości województwa małopolskiego, stan na październik 2015 r.

3) uwarunkowania społeczne i gospodarcze:

- a) położenie administracyjne: województwo małopolskie, powiat tarnowski (gmina: Zakliczyn, Ciężkowice, Rzepiennik Strzyżewski, Gromnik) oraz powiat brzeski (gmina: Czchów);
- b) położenie według podziałów leśnych: Nadleśnictwo Gromnik;
- c) struktura użytkowania: powierzchnia leśna niezalesiona – 0,1%; drzewostany w klasach wieku: I – 0,6%; II – 7,3%; III – 22,0%; IV – 21,2%; V – 5,7%; VI – 5,0%; VII i st. – 1,6%; drzewostany w klasie odnowienia, klasie do odnowienia, drzewostany o budowie przerębowej zajmują łącznie 36,5 % pow. leśnej;
- d) struktura własnościowa: własność prywatna 53,99%, współwłasność prywatna i samorządów 0,02%; współwłasność prywatna i Skarbu Państwa 0,08%; własność Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Gromnik – 41,62%; współwłasność prywatna i Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Gromnik – 0,37%; własność Skarbu Państwa – 0,24%; właściciel nieustalony – 0,01%;
- e) ludność: szacunkowa liczba ludności zamieszkująca teren Parku wynosi około 17 420 osób;
- f) podmioty w poszczególnych sektorach gospodarki¹: sektor rolniczy (78), sektor przemysłowy (562), sektor usługowy (741); sektor prywatny (2 268) i sektor publiczny (128);
- g) rolnictwo: wielkość gospodarstw rolnych: do 1 ha (2345), 1 do 5 ha (4795), 5 do 10 ha (707), 10 ha i więcej (122);
- h) profil produkcji rolnej: roślinnej – zboża, ziemniaki, uprawy przemysłowe, buraki cukrowe, rośliny strączkowe jadalne, warzywa gruntowe; zwierzęcej – trzoda chlewna, bydło (krowy), drób, konie;
- i) walory turystyczne: Wśród walorów turystycznych CRPK znajdują się walory przyrodnicze, kulturowe, jak i krajobrazowe, do których należą punkty i ciągi widokowe. Na terenie Parku istnieje sieć szlaków pieszych, rowerowych, fragment szlaku do turystyki konnej, szlaki kulturowe i tematyczne, dwa międzynarodowe szlaki pielgrzymkowe. Na terenie Parku znajdują się ponadto zagospodarowane miejsca służące rekreacji i wypoczynkowi, wyposażone w elementy małej architektury. Stan wyposażenia szlaków jest jednak niewystarczający. Część z oznaczeń charakteryzuje się zaniedbaniem, a elementy małej architektury towarzyszącej szlakom turystycznym znajdują się w złym stanie technicznym. Niewystarczająco rozwinięta jest także baza noclegowa;
- j) sieć drogowa: droga krajowa: Brzesko – Nowy Sącz – Krynica (75); droga wojewódzka: Jurków – Biecz (980), drogi powiatowe: Tymowa – Łososina Dolna (1448K), Gnojnik – Złota (11439K),

¹Wartości liczbowe podano dla całych gmin, również obszarów położonych poza granicami CRPK

Złota przez wieś (1441K), Iwkowa – Czchów – Zdonia (1410K), Biesiadki przez wieś (1440K), Wytrzyszczka – Tropie – Gródek n/D (1449K). Sieć uzupełniają drogi gminne, publiczne i wewnętrzne oraz inne dojazdowe do pól i lasów;

- k) sieć wodociągowa (2014 r.): słabo rozbudowana sieć wodociągowa; procent mieszkańców podłączonych do sieci wodociągowej w poszczególnych gminach: gmina Ciężkowice – miasto 59%, Ciężkowice - obszar wiejski 20,9%, Gmina Gromnik 57,9%, Gmina Czchów - obszar wiejski – 61,3%, Gmina Rzepiennik Strzyżewski 2,1%; Zakliczyn - obszar wiejski – 9,6%;
- l) sieć kanalizacyjna (2014 r.): Gmina Czchów (obszar wiejski) - 31,4 km; Gmina Ciężkowice - 30,5 km; Gmina Gromnik - 28,5 km, Gmina Rzepiennik Strzyżewski - 24,1 km; Gmina Zakliczyn (obszar wiejski) - 47 km;
- m) sieć gazowa: gazociąg magistralny wysokoprężny R250 relacji Pilzno – Grybów. Prowadzi on przez gminy: Gromnik, Rzepiennik Strzyżewski i Ciężkowice. Ponadto znajdują się tutaj gazociągi średniego i niskiego ciśnienia. Długość czynnej sieci gazowej w 2012 r. wynosiła w poszczególnych gminach: Ciężkowice (miasto) - 38,8 km, Ciężkowice (obszar wiejski) – 161,2 km; Czchów (obszar wiejski) - 112,7 km, Gromnik - 115 km, Rzepiennik Strzyżewski – 123,2 km, Zakliczyn (obszar wiejski) – 174,8 km;
- n) sieć energetyczna: linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia: Brzozowa – Polichy – Jastrzębia – Kaśna Górna – Siekierczyna – Bruśnik, Rzepiennik Strzyżewski – Ostrusza, Ostrusza – Ciężkowice, Zdonia – Borowa – Dzierżaniny. Ponadto sieć elektroenergetyczną tworzą linie średniego i niskiego napięcia;
- o) składowiska odpadów: brak składowisk komunalnych;
- p) oczyszczalnie ścieków: 4 oczyszczalnie ścieków w miejscowościach: Ciężkowice, Bogoniowice, Gromnik, Paleńnica;

Rozdział 3

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków

§ 3. Identyfikacja zagrożeń oraz sposobów ich eliminacji lub ograniczenia:

Zobrazowanie zagrożeń przedstawia załącznik nr 2a, b oraz 5 (dot. zagrożeń drożności korytarzy ekologicznych) do uchwały.

Lp.	Zagrożenie	Charakterystyka zagrożenia	Lokalizacja zagrożenia	Status*	Rodzaj**	Sposób eliminacji lub ograniczenia
ZAGROŻENIA DLA ELEMENTÓW ŚRODOWISKA ABIOTYCZNEGO:						
1	Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych.	Przedostawanie się do wód zanieczyszczeń pochodzących ze ścieków socjalno-bytowych, ciągów komunikacyjnych oraz z terenów rolniczych.	Cały Park, szczególnie tereny zabudowane, tereny wzdłuż ciągów komunikacyjnych (dróg, trasy kolejowej) oraz tereny rolnicze.	P	W	Zapobieganie przedostawaniu się zanieczyszczeń poprzez rozbudowę sieci kanalizacyjnej, edukacja w zakresie praktyk rolniczych przyjaznych środowisku.
2	Degradacja gleb.	Spływ zanieczyszczeń z ciągów komunikacyjnych, odprowadzanie do gleb nieoczyszczonych ścieków socjalno-bytowych oraz niewłaściwe nawożenie terenów rolniczych.	Cały Park, szczególnie tereny zabudowane, tereny wzdłuż najbardziej uczęszczanych ciągów komunikacyjnych (drogi nr 975, 977 i 981 oraz trasa kolejowa Tarnów - Leluchów) oraz tereny rolnicze.	P	W	Zapobieganie przedostawaniu się zanieczyszczeń, rozbudowa sieci kanalizacyjnej, edukacja w zakresie rolnictwa ekologicznego.
3	Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego.	Napływ zanieczyszczeń spoza Parku, zanieczyszczenia związane z użytkowaniem pieców węglowych (niska emisja) oraz wzmożonym ruchem samochodowym.	Cały teren Parku w przypadku napływu zanieczyszczeń. Tereny wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych na terenie Parku (drogi nr 975, 977 i 981) oraz tereny zurbanizowane w przypadku niskiej emisji.	P	W, Z	Promocja niskoemisyjnych (przyjaznych środowisku) metod ogrzewania gospodarstw (gaz ziemny, drewno, biomasa) lub stosowania energii elektrycznej. Zachęcanie do instalacji urządzeń ograniczających emisję zanieczyszczeń do atmosfery w przypadku korzystania z kotłowni opalanych paliwami stałymi. Promocja niekonwencjonalnych źródeł energii (np. kolektory słoneczne). Sadzenie drzew przy drogach.
4	Niekontrolowany ruch turystyczny.	Zaśmiecanie, jazda quadami i motocyklami poza drogami publicznymi, wspinaczka skalna.	Liniowe – wzdłuż dróg, ścieżek, szlaków; Punktowe – przy obiektach geologicznych, parkingach, miejscach odpoczynku.	R, P	W	Poprawa infrastruktury turystycznej, edukacja ekologiczna turystów oraz osób wspinających się na skałach.

Lp.	Zagrożenie	Charakterystyka zagrożenia	Lokalizacja zagrożenia	Status*	Rodzaj**	Sposób eliminacji lub ograniczenia
5	Degradacja form skałkowych i odsłoneń skalnych.	Nadmierne zarastanie form skałkowych, nadmierne zarastanie i zapełnienie odsłoneń skalnych, niekontrolowana wspinaczka skalna. Rysunki naskalne - „graffiti”.	Formy skałkowe - Skamieniałe Miasto, Diable Boisko, Skałka Wieprzek, Skałki nad Siekierczyną Odsłonecia skalne - Kamieniołom w Ostruszy, Kamieniołom Tursko.	R, P	W	Okresowe odsłanianie skałek (wycinka krzewów i drzew). Zachowywanie odsłoneń geologicznych. Edukacja ekologiczna społeczeństwa, w tym m.in. osób wspinających się na skałach. Oczyszczanie skał z rysunków naskalnych.
6	Degradacja źródeł.	Zanieczyszczanie źródeł, zaśmiecanie, przekształcanie mis źródłiskowych.	Wszystkie źródła na terenie Parku.	R, P	W	Zapobieganie przedostawaniu się zanieczyszczeń do źródeł i wód podziemnych, zapobieganie przekształcaniu mis źródłiskowych.
7	Hałas.	Dyskomfort akustyczny. Przekraczanie norm hałasu.	Tereny wzdłuż głównych dróg na terenie Parku (drogi nr 975, 977, 980 i 981) oraz trasy kolejowej Tarnów - Leluchów.	R, P	W	Ograniczenie hałasu, zastosowanie nowoczesnych technologii spełniających wymagania dot. hałasu, w szczególności powodujących obniżenie jego poziomu na drogach i trasach kolejowych, budowa „zielonych ekranów” pasów nasadzeń drzew i krzewów (roślinność wysoka i niska) w szczególności na terenach gdzie trasy i drogi przebiegają w pobliżu większych skupisk gospodarstw domowych.

Lp.	Zagrożenie	Charakterystyka zagrożenia	Lokalizacja zagrożenia	Status*	Rodzaj**	Sposób eliminacji lub ograniczenia
ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA BIOTYCZNEGO:						
1	Sukcesja wtórna.	Zarzucenie tradycyjnej gospodarki łąkarskiej powoduje zmniejszenie arealu i ubożenie składu florystycznego zbiorowisk nieleśnych. Dotyczy to zwłaszcza łąk świeżych i wilgotnych oraz gatunków: goździk kosmaty <i>Dianthus armeria</i> , kukułka Fuchsa <i>Dactylorhiza fuchsii</i> , centuria pospolita <i>Centaureum erythraea</i> , centuria nadobna <i>Centaureum pulchellum</i> , gnidosz rozestany <i>Pedicularis sylvatica</i> , dziewięciśli bezłodygowy <i>Carlina acaulis</i> , zimowit jesienny <i>Colchicum autumnale</i> , kukułka szerokolistna <i>Dactylorhiza majalis</i> , listera jajowata <i>Listera ovata</i> , podkolan biały <i>Platanthera bifolia</i> , przywrotnik prawie nagi <i>Alchemilla glabra</i> . Sukcesja wtórna prowadzi również do zmniejszenia powierzchni obszarów bytowania i miejsc żerowiskowych gatunków zwierząt związanych z terenami otwartymi np.: <i>Lycaena dispar</i> czerwończyk nieparek, <i>Glaucopteryx alexis</i> modraszek alexis, <i>Maculinea arion</i> modraszek arion, <i>Polyommatus bellargus</i> modraszek adonis.	Obszary nieleśne na terenie całego Parku, głównie okolice miejscowości: Ciężkowice, Jastrzębia.	R	W	Utrzymanie ekstensywnego użytkowania łąk świeżych, wilgotnych. We wskazanych na mapie nr 4a miejscach usuwanie krzewów i nalotu drzew. Akcja informacyjna promująca program rolnośrodowiskowy. Edukacja społeczeństwa.
2	Zaniechanie wypasu zwierząt gospodarskich.	Zaniechanie wypasu zwierząt gospodarskich powoduje ubożenie i zmiany składu florystycznego zbiorowisk nieleśnych, jest zagrożeniem dla pożytecznych owadów koprofagicznych, drobnych ssaków, ptaków. Przyczynia się do powstawania sukcesji wtórnej.	Obszary nieleśne na terenie całego Parku.	R	W	Utrzymanie wypasu bydła. Akcja informacyjna promująca program rolnośrodowiskowy. Edukacja społeczeństwa.

Lp.	Zagrożenie	Charakterystyka zagrożenia	Lokalizacja zagrożenia	Status*	Rodzaj**	Sposób eliminacji lub ograniczenia
3	Ekspansja gatunków obcych (inwazyjnych) dla flory Parku oraz gatunków obcych dla fauny Parku.	Powoduje ustępowanie gatunków rodzimych, zmiany w składzie florystycznym oraz faunistycznym, w fizjonomii zbiorowisk oraz zaburzenie równowagi ekosystemów.	Teren całego Parku.	R, P	W, Z	Flora: Monitorowanie i kontrola liczebności populacji gatunków obcych i inwazyjnych, likwidacja tych gatunków (zwłaszcza dotyczy gatunków, które nie opanowały jeszcze terenu całego Parku, lecz występują punktowo na pojedynczych stanowiskach). Edukacja społeczeństwa na temat szkodliwości hodowli roślin inwazyjnych w celach dekoracyjnych. Utrzymanie w dobrej kulturze rolnej użytków rolnych. Fauna: Monitorowanie i kontrola liczebności populacji gatunków obcych.
4	Eliminacja martwego drewna.	Nadmierna eliminacja martwego drewna prowadzi do obniżenia bioróżnorodności, modyfikuje warunki siedliskowe oraz obieg pierwiastków w przyrodzie.	Lasy na terenie Parku.	P	W	Dążenie do pozostawiania martwego drewna, odpowiednio do składu gatunkowego, fazy rozwojowej i zasady zachowania trwałości drzewostanów, w ilości min. 5% zasobności drzewostanu na koniec okresu obowiązywania planu ochrony Parku (ze szczególnym uwzględnieniem drzew martwych stojących, w tym dziuplastych). Wskazane rębnie złożone.
5	Niszczanie siedliska przyrodniczego ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacetalia vandellii</i> .	Palenie ognisk pod skałami ze zbiorowiskiem ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacetalia vandellii</i> , pokrywanie skał napisami.	„Skamieniałe Miasto”, „Diable Boisko” koło Pławnej.	R	W	Częste kontrole miejsc występowania siedliska; ustawienie tablic z obowiązującymi zakazami, edukacja.
6	Brak obowiązujących planów ochrony dla rezerwatów przyrody znajdujących się na terenie CRPK.	Brak aktualnych planów ochrony rezerwatów przyrody skutkuje brakiem koncepcji ochrony przyrody, a co za tym idzie brakiem jej realizacji.	„Styr”, „Skamieniałe Miasto”.	R	Z	Sporządzenie i zatwierdzenie obowiązujących planów ochrony dla rezerwatów przyrody znajdujących się na terenie CRPK.

Lp.	Zagrożenie	Charakterystyka zagrożenia	Lokalizacja zagrożenia	Status*	Rodzaj**	Sposób eliminacji lub ograniczenia
7	Wypalanie traw i zarośli.	Wypalanie traw i zarośli stanowi śmiertelną pułapkę dla drobnych zwierząt. Powoduje niszczenie miejsc lęgowych ptaków oraz miejsc bytowania innych zwierząt.	Obszary nieleśne na terenie całego Parku; pola, przydroża, nieużytki itp.	R	W	Działania prewencyjne polegające na systematycznych kontrolach zwłaszcza na przełomie zimy i wiosny, czyli w okresie gdy wzrasta liczba pożarów; sezonowa współpraca z policją i strażą pożarną. Edukacja społeczeństwa.
8	Wzrost natężenia ruchu samochodowego.	Zwiększenie śmiertelności zwierząt w wyniku kolizji (w tym śmiertelność płazów na trasach sezonowych migracji), zmniejszenie funkcjonalności korytarzy ekologicznych.	Ciągi komunikacyjne przebiegające przez teren Parku, w szczególności drogi główne (m.in. droga wojewódzka nr 975 i 977), drogi lokalne przecinające miejsca sezonowych migracji płazów (np. przy zbiornikach wodnych) w miejscowościach: Kąsna Dolna, Bobowa, Borowa, Siekierzyna).	R, P	W, Z	Uwzględnienie w planach budowy dróg przepustów dla płazów i dla innych drobnych zwierząt, wprowadzanie ograniczeń prędkości lub innego oznakowania pionowego. Prowadzenie działań z zakresu czynnej ochrony płazów. Edukacja społeczeństwa.
9	Elementy utrudniające przemieszczanie się zwierząt.	Urządzenia wodne takie jak stopnie wodne piętrzące wodę, stwarzają zagrożenie dla populacji ryb oraz innych organizmów wodnych. Przyczyniają się do degradacji i zaniku siedlisk, a także utrudniają lub uniemożliwiają przemieszczanie się ryb w celu odbycia tarła.	Potencjalnie wszystkie ciekі wodne na terenie CRPK. (Istniejące bariery wodne na rzece Biała Tarnowska w Ciężkowicach zostały zlikwidowane w 2014 r. w ramach projektu „Przywrócenie drożności korytarza ekologicznego doliny rzeki Biała Tarnowska”).	P	W, Z	Utrzymanie cieków w stanie naturalnym. Pozostawienie kształtowania koryt procesom naturalnym z wyjątkami opisanymi w § 14 pkt 4.a). Minimalizacja negatywnych skutków tworzenia sztucznych barier – w miarę możliwości przywracanie ciągłości cieków wodnych.
10	Eksploatacja osadów dennych.	Nielegalny pobór kruszyw powoduje zmiany morfologiczne różnorodności dna rzeki, co przyczynia się do degradacji oraz zaniku siedlisk bytowania zwierząt np.: <i>Alcedo atthis</i> zimorodka, <i>Salmo salar</i> łososia szlachetnego.	Większe ciekі wodne, zasobne w kruszywa: rzeka Biała Tarnowska.	P	W	Działania prewencyjne polegające na prowadzeniu wzmoczonych patroli straży rybackiej skuteczniejsze egzekwowanie kar za nieprzestrzeganie zakazów poboru. Edukacja społeczeństwa.
11	Kłusownictwo.	Nielegalne zabijanie zwierząt łownych, eliminacja gatunków objętych ochroną. Potencjalnie umyślne zatrucie dzikich zwierząt.	Teren całego Parku.	R, P	W	Działania prewencyjne polegające na systematycznych kontrolach miejsc, gdzie stwierdzono przypadki kłusownictwa. Edukacja społeczeństwa.

Lp.	Zagrożenie	Charakterystyka zagrożenia	Lokalizacja zagrożenia	Status*	Rodzaj**	Sposób eliminacji lub ograniczenia
12	Ruch pojazdów crossowych.	Płoszenie i niepokojenie zwierząt.	Lasy na terenie Parku.	R	W	Działania prewencyjne polegające na prowadzeniu wzmoczonych patroli straży leśnej, skuteczniejsze egzekwowanie kar za nieprzestrzeganie zakazów wjazdu pojazdów nieuprawnionych na tereny leśne, współpraca z policją. Edukacja społeczeństwa. Wytyczenie legalnych tras przejazdów.
12	Zaśmiecanie.	Zaśmiecanie terenów leśnych oraz zbiorników, cieków wodnych – niszczenie miejsc rozrodu płazów. Odpady mogą także powodować u zwierząt skaleczenia i problemy pokarmowe.	Punktowo na terenie Parku, np. przy szlaku turystycznym wiodącym z Gromnika do Policht.	R, P	W, Z	Likwidacja dzikich wysypisk śmieci, sprzątanie terenów zaśmieconych w ramach zorganizowanych akcji społecznych. Edukacja społeczeństwa.
13	Zmniejszenie funkcjonalności (drożności) korytarzy ekologicznych.	Tereny zabudowane oraz przeznaczone pod zabudowę w obszarach migracji zwierząt, zwanych korytarzami ekologicznymi; ograniczenie swobodnego przemieszczania się zwierząt poprzez częściowe lub całkowite zabudowanie tras migracji.	Północno- wschodnia część Parku, grunty położone w Gminach Ciężkowice oraz Gromnik.	R	W	Wprowadzenie odpowiednich zapisów w planach i studiach zagospodarowania przestrzennego gmin, ograniczenie intensywności zabudowy. Pozostawianie pasów zadrzewień wzdłuż dróg, cieków wodnych oraz kęp zadrzewień pośród użytków rolnych.
ZAGROŻENIA DLA WALORÓW KRAJOBRAZOWYCH:						
1	Zaśmiecanie.	Incydentalne lub stałe porzucanie na terenach leśnych, otwartych i zabudowanych różnego rodzaju odpadów.	Teren całego Parku.	R	W	Likwidacja dzikich wysypisk śmieci, sprzątanie terenów zaśmieconych w ramach zorganizowanych akcji społecznych. Edukacja społeczeństwa.
2	Obniżenie walorów wizualnych krajobrazu przez nowo powstającą zabudowę.	Duża dowolność w zakresie formy, materiału i kolorystyki wznoszonych budynków powoduje, że w skrajnych przypadkach stają się one silnie eksponowanymi elementami dysharmonijnymi w krajobrazie.	Tereny zabudowy zwartej i rozproszonej.	R	W	Promowanie rozwiązań architektonicznych przyjaznych dla krajobrazu i nawiązujących do miejscowej tradycji budowlanej, kształtowanie odpowiedzialnej polityki przestrzennej w zakresie form i wzorców architektonicznych, ochrona istniejących zabytków budownictwa ludowego.

Lp.	Zagrożenie	Charakterystyka zagrożenia	Lokalizacja zagrożenia	Status*	Rodzaj**	Sposób eliminacji lub ograniczenia
3	Obiekty dysharmonizujące krajobraz.	Występowanie na terenie Parku obiektów o obniżonych walorach estetycznych, niedostosowanych pod względem wizualnym do otoczenia (negatywnie wyróżniających się kolorystyką, rozmiarem, formą) w tym: linii energetycznych, masztów telekomunikacyjnych, wyróżniających się budynków.	Teren całego Parku.	R	W	Osłabienie ekspozycji dysharmonijnych elementów krajobrazu.
4	Zniekształcenie układu komunikacyjnego.	Rozwój zabudowy poza istniejącymi jednostkami osadniczymi pociąga za sobą budowę sieci lokalnych dróg asfaltowych (sięgaczy), które obniżają wartość krajobrazu i zacierają historycznie ukształtowaną sieć dróg.	Tereny otwarte poza obszarami zabudowy.	R, P	W	Kształtowanie racjonalnej polityki w zakresie zagospodarowania przestrzennego.
5	Obniżenie walorów widokowych przez zróżnicowaną zabudowę.	Występowanie w zakresie panoramy zabudowy mieszkaniowej i gospodarczej różniącej się pomiędzy sobą pod względem formy, kształtu i wykończenia, powodując obniżenie jej wartości.	2. i 3. plan panoramy z punktu widokowego Jastrzębia (2), punktu na granicy Jastrzębi i Kaśnej Górnej, w Ciężkowicach przy niebieskim szlaku pieszym, Turza – Folwark; 1. i 2. plan panoram z ciągów widokowych: Jastrzębia – Podoliny, Gromnik ul. Pogórze 2, Ciężkowice ul. Okrężna 1, Zborowice – Miasteczko.	R	W	Osłabienie ekspozycji dysharmonijnej zabudowy poprzez zastosowanie zieleni maskującej.
6	Zarastanie naturalne terenów przedpola widokowego.	Samoistne zarastanie krzewami i siewkami drzew terenów przedpola wyznaczonego punktu może spowodować częściowe lub całkowite przysłonięcie panoramy i utratę walorów widokowych.	Przedpola punktów widokowych: Olszowa 2, Ciężkowice - „Skamieniałe miasto” skałka z krzyżem.	R, P	W	Utrzymanie istniejących widoków poprzez ograniczenie sukcesji naturalnej.
7	Zalesienie terenów przedpola widokowego.	Przeznaczenie terenów przedpola widokowych na grunty rolne z możliwością zalesienia.	Przedpola punktów widokowych: Brzozowa – nad Rajkówką, Olszowa 1, Olszowa 2, Olszowa 3. Ciąg widokowy: Gromnik ul. Pogórze 1	P	W	Kształtowanie odpowiedzialnej polityki przestrzennej.

Lp.	Zagrożenie	Charakterystyka zagrożenia	Lokalizacja zagrożenia	Status*	Rodzaj**	Sposób eliminacji lub ograniczenia
8	Zabudowa terenów przedpola widokowego.	Realizacja projektu zabudowy (mieszkaniaowa z usługami towarzyszącymi, mieszkaniowej jednorodzinnej, rekreacyjnej, turystyczno-letniskowe, tereny usług publicznych, zabudowa zagrodowa w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych leśnych i rybackich), na terenie przedpola istniejących punktów i ciągów widokowych może spowodować częściowe lub całkowite przystąpienie panoramy i utratę walorów widokowych.	Przedpola punktów widokowych: Kipszna, przy czerwonym szlaku pieszym 1, Polichy – Sucha Góra, Polichy Kudanówka, Droga łącząca Polichy z Podlesiem, Brzozowa, przy szlaku rowerowym, Turza - Folwark Ciągi widokowe: Jastrzębia - Nowy Świat, Jastrzębia – Podlas, Gromnik ul. Pogórze 1, Gromnik ul. Pogórze 2, Gromnik – Ostrzesze, Ciężkowice ul. Okrężna 1, Zborowice – Miasteczko	P	W	Kształtowanie odpowiedzialnej polityki przestrzennej.
9	Zabudowa terenów przedpola widokowego.	Realizacja projektu rozwoju funkcji/usług rekreacyjnych, turystycznych na terenie przedpola wyznaczonych punktów i ciągów widokowych może spowodować częściowe lub całkowite przystąpienie panoramy i utratę walorów widokowych.	Punkty widokowe: Ścieżka „Na Budzyń”, Jastrzębia 2, Ciągi widokowe: Jastrzębia – Podoliny, Polichy - zielony szlak pieszy	P	W	Kształtowanie odpowiedzialnej polityki przestrzennej.
ZAGROŻENIA DLA WALORÓW KULTUROWYCH:						
1	Przerwanie ciągłości lokalnej tradycji budowlanej.	Odejście od form i rozwiązań architektonicznych, materiałów, kolorystyki oraz wykończeń budynków mieszkalnych charakterystycznych dla regionu na rzecz budownictwa bezstylowego oraz eklektycznych projektów katalogowych.	Teren całego Parku.	R	W, Z	Promowanie rozwiązań architektonicznych nawiązujących do wzorców lokalnej tradycji budowlanej.
2	Zniekształcenie tradycyjnego krajobrazu architektonicznego wsi.	Utrata lub przekształcenie pierwotnych cech stylistycznych obiektów budownictwa ludowego w wyniku adaptacji, przebudowy czy rozbudowy; rozbiorcza starych domów zastępowanych przez nowe budynki.	Teren całego Parku.	R	W	Ochrona tradycyjnego budownictwa ludowego w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
3	Brak pełnego rozpoznania aktualnego stanu zasobów kultury materialnej.	Brak wystarczającej wiedzy na temat aktualnego stanu zasobów kultury oraz dynamiki zmian tego zasobu, wynikający z korzystania z nieaktualnych i niepełnych materiałów inwentaryzacyjnych.	Teren całego Parku.	R	W	Prowadzenie aktualizowanej na bieżąco dokumentacji dóbr kultury materialnej.
4	Zanikanie niematerialnej tradycji regionu.	Zanik folkloru (muzyka, strój), zwyczajów i obyczajów, dawnego rzemiosła i sposobów gospodarowania pod wpływem współczesnych przemian cywilizacyjnych i presji kultury masowej.	Teren całego Parku.	P	W, Z	Wsparcie instytucjonalne dla inicjatyw i projektów mających na celu wskrzeszenie, rozwijanie i szerszą prezentację lokalnej tradycji i kultury.

Lp.	Zagrożenie	Charakterystyka zagrożenia	Lokalizacja zagrożenia	Status*	Rodzaj**	Sposób eliminacji lub ograniczenia
5	Zatarcie pierwotnego układu przestrzennego zabytku.	Teren cmentarza wojennego zarośnięty, brak dawnego ogrodzenia, zatarta granica pomiędzy lasem a założeniem cmentarnym, brak krzyży na nagrobkach, nieczytelny dawny układ komunikacyjny (droga prowadząca do cmentarza).	Cmentarz wojenny nr 143 w Ostruszy.	R	W	Rekompozycja układu przestrzennego cmentarza.
6	Rozpad zabytków tradycyjnego budownictwa ludowego.	Rozpad wynikający z braku użytkowania, opuszczenia, bezpotomnej śmierci właścicieli itp.	Borowa, dom nr 66; Ciężkowice, dom ul. Batorego 8, 1830 r., dom ul. Poprzeczna 11 a, k. XIX w.; Dzierżaniny, dom nr 15; Paleśnica, organistówka; Słona, dom nr 47; Stróże, dom nr 54; Wola Stróska, dom nr 43.	P	W	Zabezpieczenie i adaptacja obiektów.
7	Rozpad zabytków architektury.	Rozpad wynikający z braku użytkowania i odpowiednich prac konserwatorskich.	Brzozowa, kapliczka obok cmentarza wojennego nr 184, 1903 r.; Olszowa, dwór Steckich, XVIII-XX w.; Ostrusza, kapliczka przydrożna, 1929 r.; Pławna, dawna Kolonia Akademicka, 1920 r.; Ruda Kameralna, kapliczka przydrożna, poł. XIX w.	P	W	Konserwacja i adaptacja obiektów.
8	Zaniedbanie, brak opieki i bieżącej konserwacji obiektów małej architektury sakralnej.	Złuszczony kamień i farba, ubytki w substancji obiektu, nieczytelne inskrypcje, zanikające płaskorzeźby, popękane ściany, odpadające tynki.	Bruśnik, cmentarz parafialny, poł. XIX w. (niektóre nagrobki); Brzozowa, figura MB obok domu nr 111, 1860 r.; Ciężkowice, figura MB z Dzieciątkiem przy ul. Okrężnej 120, 1924 r.; Jastrzębia, krzyż przydrożny, 1884 r.; Kipszna, figura MB z Dzieciątkiem, 1888 r., krzyż przydrożny; Ostrusza, figura Jezusa Frasobliwego, 1850 r., figura św. Rodziny, 1860 r., kapliczka obok domu nr 40, 1868 r.; Siekierczyna, krzyż obok sklepu; Zborowice, krzyż przydrożny, k. XIX w.	R	W	Konserwacja obiektów, zapewnienie bieżącej opieki.
9	Brak właściwej ekspozycji obiektu zabytkowego.	Zastłonięcie obiektu przez drzewa, krzewy i trawy.	Jastrzębia, cmentarz epidemiczny, 1847-1848 r.; Paleśnica, cmentarz wojenny nr 295, Ostrusza, kapliczka przydrożna, Jastrzębia, krzyż przydrożny.	R	W	Przywrócenie ekspozycji biernej (widok na obiekt).

*Status zagrożenia: P – zagrożenie potencjalne, R – zagrożenie istniejące;

**Rodzaj zagrożenia: W – zagrożenie wewnętrzne, Z – zagrożenie zewnętrzne.

Rozdział 4

Obszary realizacji działań ochronnych

§ 4.1. Na terenie Parku wyznacza się następujące obszary realizacji działań ochronnych:

- 1) Obszar nr 1 (O1) – obszar krajobrazu zbliżonego do naturalnego;
 - 2) Obszar nr 2 (O2) – obszar krajobrazu naturalno-kulturowego;
 - 3) Obszar nr 3 (O3) – obszar krajobrazu kulturowego.
2. Obszary realizacji działań ochronnych przedstawia załącznik nr 6 do uchwały.

Rozdział 5

Zakres prac związanych z ochroną przyrody i kształtowaniem krajobrazu

§ 5. W Planie Ochrony Ciężkowicko-Rożnowskiego Parku Krajobrazowego nie wyznacza się obszarów do objęcia dodatkowymi formami ochrony prawnej.

§ 6. Określa się następujące zadania z zakresu ochrony elementów środowiska abiotycznego:

Zobrazowanie działań ochronnych przedstawia załącznik nr 4a do uchwały.

Lp.	Priorytet	Obszar realizacji zadań	Lokalizacja	Realizacja sposobu ochrony	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	Ochrona form skałkowych oraz odstonień skalnych przed nadmiernym zarastaniem.	O1, O2	Wszystkie formy skałkowe na terenie Parku.	Kontrola stopnia zarośnięcia, okresowa wycinka krzewów i drzew.	Samorząd lokalny, Służby ZPKWM*, RDOŚ w Krakowie, Nadleśnictwo.
2	Ochrona form skałkowych oraz odstonień skalnych przed niekontrolowaną wspinaczką skalną.	O1, O2	Wszystkie formy skałkowe na terenie Parku.	Kontrola stopnia zachowania, kontrola tworzenia tras wspinaczkowych, edukacja osób wspinających się, montaż tablic informacyjno-edukacyjnych.	Służby ZPKWM*, RDOŚ w Krakowie, Samorządy lokalne, Organizacje wspinaczkowe, Nadleśnictwo.
3	Ochrona form skałkowych oraz odstonień skalnych przed powstawaniem na skałach rysunków - „graffiti”.	O1, O2	Skamieniałe Miasto, Diable Boisko.	Kontrola form skałkowych, usuwanie rysunków „graffiti”, edukacja ekologiczna, montaż tablic informacyjno-edukacyjnych.	Służby ZPKWM*, RDOŚ w Krakowie, Samorządy lokalne, Organizacje wspinaczkowe, Nadleśnictwo.
4	Ochrona form skałkowych oraz odstonień skalnych przed nadmiernym zarastaniem i zapełnieniem.	O1, O2	Kamieniołom w Ostruszy, Kamieniołom Tursko.	Kontrola stopnia zarośnięcia, okresowa wycinka drzew i krzewów, odsłanianie obiektów, montaż tablic informacyjno-edukacyjnych.	Służby ZPKWM*, Samorządy lokalne, Państwowy Instytut Geologiczny.
5	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej.	O3	Tereny zabudowy na terenie całego Parku.	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej, budowa lokalnych i indywidualnych ekologicznych (przyjaznych środowisku) oczyszczalni ścieków, kontrola szczelności szamb, kontrola wywozu asenizacyjnego.	Samorządy lokalne.
6	Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu wód przez substancje pochodzące z ciągów komunikacyjnych.	O2, O3	Tereny wzdłuż ciągów komunikacyjnych na terenie Parku (drogi nr 975, 977, 980 i 981 oraz trasy kolejowa Tarnów – Leluchów).	Sprzątanie śmieci z terenów wzdłuż tras kolejowych, dróg i miejsc parkingowych, odpowiednie odwodnienie głównych dróg.	Zarządcy dróg, Zarządcy tras kolejowych.
7	Przeciwdziałanie splywowi substancji szkodliwych z terenów rolniczych.	O2	Tereny Parku użytkowane rolniczo.	Stosowanie zasad wynikających z dobrej praktyki rolniczej, edukacja w zakresie rolnictwa ekologicznego i promocja pakietów rolnośrodowiskowych; na stokach orka poprzeczna do spadków.	Właściciele terenów, ARiMR; ODR, ZPKWM* .
8	Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu gleb poprzez niewłaściwe nawożenie.	O2	Tereny Parku użytkowane rolniczo.	Stosowanie zasad wynikających z dobrej praktyki rolniczej, edukacja w zakresie rolnictwa ekologicznego i promocja pakietów rolnośrodowiskowych.	Właściciele terenów, ARiMR; ODR, ZPKWM*.

Lp.	Priorytet	Obszar realizacji zadań	Lokalizacja	Realizacja sposobu ochrony	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
9	Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu gleb przez substancje pochodzące z ciągów komunikacyjnych.	O2, O3	Tereny wzdłuż ciągów komunikacyjnych na terenie Parku (drogi nr 975, 977, 980 i 981 oraz trasy kolejowa Tarnów – Leluchów).	Sprzątanie śmieci z terenów wzdłuż tras kolejowych, dróg i miejsc parkingowych, odpowiednie odwodnienie głównych dróg.	Zarządcy dróg, Zarządcy tras kolejowych.
10	Przeciwdziałanie przekształcaniu mis źródłiskowych.	O1, O2	Wszystkie źródła na terenie Parku.	Racjonalna gospodarka wodna. Utrzymywanie źródeł w stanie naturalnym lub półnaturalnym (wykaszenie, oczyszczanie). Monitoring stanu zarośnięcia.	MZMiUW, RZGW, Samorządy lokalne, Właściciele terenów.
11	Przeciwdziałanie zanieczyszczeniom komunikacyjnym.	O2, O3	Ciągi komunikacyjne i okoliczne tereny.	Wprowadzenie zadrzewień wzdłuż dróg, remonty dróg. Monitoring zanieczyszczeń.	Zarządcy dróg.
12	Przeciwdziałanie niskiej emisji.	O3	Tereny zurbanizowane.	Promocja ekologicznych, niskoemisyjnych metod ogrzewania gospodarstw. Monitoring zanieczyszczeń, efektywna gospodarka odpadami, edukacja w zakresie szkodliwości spalania odpadów w kotłach domowych. Szeroka informacja nt. źródeł dofinansowania paneli słonecznych i innych OZE dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw.	Samorządy lokalne; ZPKWM*.
13	Ograniczanie hałasu powstałego na ciągach komunikacyjnych (drogi, trasa kolejowa).	O1, O2, O3	Tereny wzdłuż ciągów komunikacyjnych na terenie Parku (drogi nr 975, 977, 980 i 981 oraz trasy kolejowa Tarnów – Leluchów).	Zastosowanie nowoczesnych technologii tłumiących hałas w szczególności powodujących obniżenie jego poziomu na drogach i trasach kolejowych, budowa „zielonych ekranów” pasów nasadzeń drzew i krzewów (roślinność wysoka i niska) w szczególności na terenach gdzie trasy i drogi przebiegają w pobliżu większych skupisk gospodarstw domowych.	Zarządcy dróg, Zarządcy tras kolejowych (w zakresie utrzymania, remontu i budowy nowych dróg i tras). Samorządy lokalne.

* współpraca w zakresie koordynacji działań, edukacji, informacji i promocji

§ 7. Określa się następujące zadania z zakresu ochrony szaty roślinnej:
Zobrazowanie działań ochronnych przedstawia załącznik nr 4a do uchwały.

Lp.	Priorytet	Obszar realizacji zadań	Lokalizacja	Realizacja sposobu ochrony	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	Zachowanie cennych nieleśnych zbiorowisk roślinnych, zwłaszcza łąk świeżych i wilgotnych oraz gatunków: goździk kosmaty <i>Dianthus armeria</i> , <i>Dactylorhiza fuchsii</i> kukułka Fuchsa, <i>Centaureum erythraea</i> centuria pospolita, <i>Centaureum pulchellum</i> centuria nadobna, <i>Pedicularis sylvatica</i> gnidosz rozestany, <i>Carlina acaulis</i> dziewięciśli bełzodygowy, <i>Colchicum autumnale</i> zimowit jesienny, <i>Dactylorhiza majalis</i> kukułka szerokolistna, <i>Listera ovata</i> listera jajowata, <i>Platanthera bifolia</i> podkolan biały, <i>Alchemilla glabra</i> przywrotnik prawie nagi. Przeciwdziałanie postępującej sukcesji wtórnej.	O2	Rozrzucone na terenie całego Parku.	Zachowanie ekstensywnej gospodarki polegającej na koszeniu i wypasie zwierząt gospodarskich na cennych nieleśnych zbiorowiskach roślinnych.	ZPKWM*, Ośrodek Doradztwa Rolniczego zwany dalej ODR, właściciele gruntów, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska zwana dalej RDOŚ.
		O2, O3	Miejscowości zlokalizowane na terenie CRPK.	Szeroko pojęta akcja informująca o możliwości skorzystania przez rolników z pakietów rolnośrodowiskowych (zawierająca informację o korzyściach dla rolnika) (spotkania informacyjne w gminach, festyny, broszurki, plakaty).	ZPKWM*, ODR, samorządy lokalne.
2	Zachowanie rodzimych gatunków flory. Przeciwdziałanie ekspansji obcych gatunków inwazyjnych.	O2	Teren całego Parku.	Monitorowanie i kontrola liczebności populacji gatunków obcych i inwazyjnych, likwidacja tych gatunków (dotyczy zwłaszcza gatunków, które nie opanowały jeszcze terenu całego Parku, lecz występują punktowo na pojedynczych stanowiskach). Edukacja społeczeństwa na temat szkodliwości hodowli roślin inwazyjnych w celach dekoracyjnych.	ZPKWM*, władze lokalne, prywatni właściciele gruntów.
3	Utrzymanie stanowisk cennych gatunków grzybów związanych z martwym drewnem: <i>Ascotremella fainea</i> workotrząsak galaretkowy, <i>Clavicornia pyxidata</i> świecznica rozgałęziona, <i>Coltricia cinnamomea</i> stułka cynamonowa, <i>Exidia truncata</i> kisielnica trzoneczkowa, <i>Hericium flagellum</i> soplówka jodłowa, <i>Inonotus rheades</i> błyskoporek cynamonowy, <i>Olioporus ptychoaster</i> , drobnoporek sproszkowany, <i>Panus conchatus</i> twardziak muszlowy, <i>Pleurotus pulmonarius</i> bocznik łyżkowaty, <i>Plicatura crispa</i> fałdówka kędzierzawa, <i>Pycnoporus cinnabarinus</i> gęstoporek cynobrowy, <i>Sparassis crispa</i> siedziun sosnowy, <i>Tricholomopsis decora</i> rycerzyk oliwkowożółty, <i>Tubaria conspersa</i> trąbka kłaczkowata.	O1	Tereny leśne zarządzane przez PGL LP oraz własności prywatnej.	Dążenie do pozostawiania martwego drewna, odpowiednio do składu gatunkowego, fazy rozwojowej i zasady zachowania trwałości drzewostanów, w ilości min. 5% zasobności drzewostanu na koniec okresu obowiązywania planu ochrony Parku (ze szczególnym uwzględnieniem drzew martwych stojących, w tym dziuplastych). Wskazane rębnie złożone.	Nadleśnictwo Gromnik, prywatni właściciele gruntów leśnych, RDOŚ w kontekście opiniowania planów i uproszczonych planów urzędzenia lasu.

Lp.	Priorytet	Obszar realizacji zadań	Lokalizacja	Realizacja sposobu ochrony	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
4	Zapewnienie właściwego stanu ochrony siedlisku przyrodniczego ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vandellii</i> .	O2, O1	„Skamieniałe Miasto”, „Diable Boisko” koło Pławnej.	Ustawienie tablic z obowiązującymi zakazami, częste kontrole.	ZPKWM*, „Skamieniałe Miasto” - RDOŚ „Diable Boisko” - władze lokalne.
5	Zapewnienie właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych takich jak: grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>), kwaśna buczyna (<i>Luzulo-Fagenion</i>), żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>), jodłowy bór świętokrzyski (<i>Abietetum polonicum</i>), środkowoeuropejska kwaśna dąbrowa <i>Quercetea robori-petreae</i> , niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>), ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vandellii</i> oraz cennych gatunków roślin naczyniowych: <i>Daphne mezereum</i> wawrzynek wilczętyko, <i>Aruncus sylvestris</i> parzydło leśne, <i>Matteucia struthiopteris</i> pióropusznik strusi, <i>Equisetum telmateia</i> skrzyp olbrzymi, <i>Polystichum aculeatum</i> paprotnik kolczysty, <i>Primula elatior</i> pierwiosnek wyniosły, <i>Gentiana asclepadea</i> goryczka trojeściowa, <i>Cephalanthera longifolia</i> buławnik mieczolistny, <i>Blechnum spicant</i> podrzeń żebrowiec, <i>Dactylorhiza majalis</i> kukułka szerokolistna, <i>Dactylorhiza maculata</i> kukułka plamista, <i>Huperzia selago</i> wroniec widlasty, <i>Lycopodium annotinum</i> widłak jałowcowaty, <i>Lycopodium clavatum</i> widłak goździsty, <i>Neottia nidus-avis</i> gnieźnik leśny, <i>Platanthera bifolia</i> podkolan biały, <i>Scilla bifolia</i> cebulica dwulistna, mszaków: <i>Dicranum scoparium</i> widłoząb miotlasty, <i>Pleurozium schreberi</i> rokitnik pospolity, <i>Thuidium tamariscinum</i> tujowiec tamaryszkowaty, <i>Leucobryum album</i> bielistka siwa, <i>Philonotis arnellii</i> baniak włosowaty, <i>Fossombronia wondraczekii</i> czarostka Wondraczekiego, <i>Bazzania trilobata</i> biczyca trójwębna, <i>Eurhynchium angustirete</i> dzióbkowiec Zettenstedta, <i>Spanum girgensohnii</i> torfowiec Girgersohna, <i>Sphagnum subnitens</i> torfowiec pierzasty, <i>Polytrichum commune</i> płonnik pospolity, <i>Hylocomium splendens</i> gajnik lśniący, <i>Rhytidiadelphus triquetrus</i> fałdownik nastroszony, grzybów: <i>Pleurotus</i>	O1, O2	Rezerwaty „Styr”, „Skamieniałe Miasto”.	Sporządzenie aktualnych planów ochrony przyrody rezerwatów.	RDOŚ.

Lp.	Priorytet	Obszar realizacji zadań	Lokalizacja	Realizacja sposobu ochrony	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	<i>pulmonarius</i> bocznik tyżkowaty, <i>Cantharellus amethysteus</i> pieprznik jadalny odmiana ametystowa, <i>Hyrocybe lepida</i> wilgotnica lejkowata, <i>Cystodermella granulosa</i> ziarnóweczka gruzelkowata, <i>Cystoderma cinnabarium</i> ziarnówka cynobrowa, <i>Exidia truncata</i> kisielnica trzoneczkowa, <i>Inocybe peltiginosa</i> strzępiak malutki, <i>Albatrellus pes-caprea</i> naziemek kozionogi, <i>Albatrellus cristatus</i> naziemek zielonawy, <i>Hericium flagellum</i> soplówka jodłowa, <i>Inonotus rheadus</i> błyskoporek cynamonowy, <i>Boletinus cavipes</i> borowiczek dęty, <i>Ceriporia excelsa</i> woszczyńka różowawa, <i>Astrotremella faginea</i> workotrząsak alaretowaty, <i>Hyphodontia flavipora</i> strzępkoząb żółtopory, w tym porostów: <i>Acarospora peliscypha</i> wielosporek szorstki, <i>Acrocordia gemmata</i> rzędnicza pospolita, <i>Bacidia trachona</i> kropnica kamienna, <i>Cladonia caespiticia</i> chrobotek darenkowaty, <i>Cladonia incassata</i> chrobotek zgrubiały, <i>Cladonia parasitica</i> chrobotek delikatny, <i>Cystocoleus ebeneus</i> pilśniak czarny, <i>Imshaugia aleurites</i> popielak pylasty, <i>Melanelia elegantula</i> przylepka wytworna, <i>Melanelia exasperatula</i> przylepka tyseczkowata, <i>Parmelia omphaloides</i> tarczownica ścienna, <i>Peltigera degenii</i> pawężnica Degeny, <i>Pertusaria corallina</i> otwornica koralowata, <i>Pertusaria lactea</i> otwornica mleczna, <i>Psilolechia lucica</i> sorenka jaskrawa, <i>Punctelia subrudecta</i> biedronecznik zmienny, <i>Ramalina pollinaria</i> odnożyna opylona, <i>Umbilicaria hirsuta</i> krężownica szorstka, <i>Usnea cf. hirta</i> brodaczka kępkowa, <i>Flavoparmelia caperata</i> żółtnica chropowata.				

* współpraca w zakresie koordynacji działań, edukacji, informacji i promocji

§ 8. Określa się następujące zadania z zakresu ochrony zwierząt:
Zobrazowanie działań ochronnych przedstawia załącznik nr 4a do uchwały.

Lp.	Priorytet	Obszar realizacji zadań	Lokalizacja	Realizacja sposobu ochrony	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	Zachowanie obszarów nieleśnych jako miejsc lęgowych i żerowiskowych ptaków, miejsc schronień i rozrodu ssaków, pożytecznych bezkręgowców oraz miejsc bytowania pozostałych grup zwierząt – przeciwdziałanie postępującej sukcesji wtórnej.	O2	W rozproszeniu na terenie całego Parku.	Przywrócenie lub utrzymanie ekstensywnej gospodarki polegającej na wykaszaniu lub wypasie zwierząt gospodarskich na obszarach łąkowych. Zachowanie miedz, okrajków i śródpolnych zadrzewień.	ZPKWM*, ARiMR, ODR, właściciele gruntów, RDOŚ w kontekście uzgadniania dokumentów planistycznych gmin.
2	Zachowanie cieków i zbiorników wodnych w stanie naturalnym jako miejsc bytowania, rozrodu i żerowania rodzimych gatunków zwierząt.	O1, O2, O3	Cieki i zbiorniki wodne na terenie Parku.	Utrzymanie cieków i zbiorników wodnych w stanie naturalnym. Pozostawienie kształtowania koryt procesom naturalnym (z wyjątkami opisanymi w § 14 pkt 4.a). Rewitalizacja drobnych przydomowych zeutrofizowanych zbiorników wodnych. W przypadku uzasadnionej regulacji cieków i zbiorników, kształtowanie brzegów w sposób umożliwiający migrację zwierzętom (np. płazom).	Samorządy lokalne, RZGW, ZPKWM*.
3	Zachowanie drożności korytarzy ekologicznych oraz ochrona płazów na trasach migracji sezonowych.	O2, O3	Obszar całego Parku.	Wprowadzenie odpowiednich zapisów w planach i studiach zagospodarowania przestrzennego gmin; rezygnacja z wyznaczania nowych terenów pod zabudowę w obrębie korytarzy ekologicznych, ograniczenie ciągłej zabudowy wzdłuż dróg i cieków wodnych. Pozostawianie pasów zadrzewień wzdłuż dróg, cieków wodnych oraz użytków rolnych.	Samorządy lokalne, RDOŚ w kontekście uzgadniania dokumentów planistycznych gmin.
		O1, O2, O3	Cieki i zbiorniki wodne na terenie całego Parku.	Utrzymanie cieków i zbiorników wodnych w stanie naturalnym. Pozostawienie kształtowania koryt procesom naturalnym z wyjątkami opisanymi w § 14 pkt 4.a). Minimalizacja negatywnych skutków tworzenia na ciekach wodnych barier poprzecznych w postaci progów, stopni wodnych itp.; o ile to możliwe przywrócenie ciągłości cieków wodnych, na przykład poprzez budowę przepławek dla ryb.	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej zwany dalej RZGW, ZMiUW, samorządy lokalne.
		O2, O3	Miejsca przecięcia dróg z trasami migracji płazów (np. przy zbiornikach wodnych) w miejscowościach: Kaźna Dolna, Bobowa, Borowa).	W miejscach sezonowych migracji płazów (w przypadku modernizacji dróg lub budowy nowych), na odcinkach dróg, gdzie zaobserwowano masowe wędrówki oraz wysoką śmiertelność płazów spowodowaną ruchem kołowym wskazane jest projektowanie i wykonanie bezkolizyjnych systemów przejść dla płazów i innych drobnych zwierząt oraz wprowadzanie ograniczeń prędkości lub innego oznakowania pionowego. Jeśli droga nie posiada przejścia – realizacja czynnej ochrony poprzez stosowanie tymczasowych ogrodzeń ochronnych, wraz z przenoszeniem odłowionych osobników.	ZPKWM*, zarządcy dróg, szkoły.

Lp.	Priorytet	Obszar realizacji zadań	Lokalizacja	Realizacja sposobu ochrony	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
4	Utrzymanie dostępności miejsc lęgowych i żerowiskowych ptaków, miejsc schronień i miejsc rozrodu ssaków oraz miejsc bytowania pozostałych grup zwierząt.	O1	Tereny leśne zarządzane przez PGL LP oraz własności prywatne.	Dążenie do pozostawiania martwego drewna, odpowiednio do składu gatunkowego, fazy rozwojowej i zasady zachowania trwałości drzewostanów, w ilości min. 5% zasobności drzewostanu na koniec okresu obowiązywania planu ochrony Parku (ze szczególnym uwzględnieniem drzew martwych stojących, w tym dziuplastych). Wskazane rębnie złożone.	Nadleśnictwo Gromnik, prywatni właściciele gruntów leśnych, RDOŚ w kontekście opiniowania planów i uproszczonych planów urządzenia lasu.
5	Ochrona gatunków rodzimej fauny przed nielegalną, szkodliwą działalnością człowieka.	O1, O2	Cały obszar Parku.	Przeciwdziałanie kłusownictwu – systematyczne kontrole miejsc, gdzie stwierdzono przypadki kłusownictwa; Wyplata odszkodowań za szkody spowodowane przez zwierzynę.	Straż leśna, straż rybacka, policja, koła łowieckie (kontrole, wypłaty odszkodowań), RDOŚ (wypłaty odszkodowań).
		O2	Tereny nieleśne Parku.	Przeciwdziałanie wypalaniu traw i zarośli – działania polegające na systematycznych kontrolach zwłaszcza na przełomie zimy i wiosny, czyli w okresie gdy wzrasta liczba pożarów; sezonowa współpraca z policją i strażą pożarną.	Samorządy lokalne, straż pożarna, policja.
		O1	Tereny leśne Parku.	Działania prewencyjne polegające na prowadzeniu wzmoczonych patroli straży leśnej, skuteczniejsze egzekwowanie kar za nieprzestrzeganie zakazów wjazdu pojazdów nieuprawnionych na tereny leśne, współpraca z policją.	Nadleśnictwo Gromnik, policja.
		O1, O2, O3	Oczka wodne, zagłębienia gruntu, ciek wodne, obszary leśne i nieleśne.	Zorganizowanie akcji sprzątnięcia dzikich wysypisk.	ZPKWM*, samorządy lokalne.
		O2, O3	Miejscowości zlokalizowane na terenie Parku.	Edukacja społeczeństwa – podnoszenie świadomości społecznej o szkodliwość wypalania traw i zarośli, zaśmiecania, kłusownictwa, poruszania się pojazdami poza drogami do tego przeznaczonymi – organizacja lub włączanie się w akcje społeczne.	ZPKWM*, Nadleśnictwo Gromnik, samorządy lokalne.
		O1, O2, O3	Cieki wodne zasobne w osady dennie na terenie całego Parku.	Przeciwdziałanie nielegalnemu poborowi osadów dennych, poprzez systematyczne kontrole miejsc zagrożonych tego typu działaniem; egzekwowanie kar.	RZGW, samorządy lokalne, policja, RDOŚ.
6	Ochrona rzadkich i chronionych gatunków zwierząt.	O2, O3	Dokładana lokalizacja znajduje się w zasobach ZPKWM (inventaryzacja całego Parku).	Monitoring stanowisk rzadkich i chronionych gatunków, Przeprowadzanie inwentaryzacji zwierząt w celu zdobycia szczegółowych oraz stale aktualnych danych dot. kształtowania oraz dynamiki zmian wśród populacji cennych gatunków. Zachęcenie studentów, naukowców do realizowania badań faunistycznych na terenie parku.	ZPKWM*, samorządy lokalne, Ośrodek Rehabilitacji Zwierząt Dzikich i Chronionych.

Lp.	Priorytet	Obszar realizacji zadań	Lokalizacja	Realizacja sposobu ochrony	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
7	Zachowanie rodzimych gatunków fauny. Przeciwdziałanie ekspansji obcych gatunków zwierząt.	O2	Teren całego Parku.	Monitorowanie i kontrola liczebności populacji gatunków obcych. Edukacja społeczeństwa.	ZPKWM*; koła łowieckie.

* współpraca w zakresie koordynacji działań, edukacji, informacji i promocji

§ 9. Określa się następujące działania z zakresu ochrony krajobrazu:
Zobrazowanie działań ochronnych przedstawia załącznik nr 4b do uchwały.

Lp.	Priorytet	Obszar realizacji zadań	Lokalizacja	Realizacja sposobu ochrony	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	Niepomniejszanie istniejącej powierzchni obszarów leśnych.	O1	Tereny leśne.	Udostępnienie obszarów leśnych dla celów turystycznych, rekreacyjnych i wypoczynkowych w formach nie pociągających za sobą trwałej zmiany w sposobie użytkowania gruntów leśnych oraz ochrona terenów leśnych przed zmianą użytkowania w dokumentach planistycznych.	Nadleśnictwo Gromnik, prywatni właściciele, samorządy lokalne.
2	Kształtowanie krajobrazu leśnego w ramach wielofunkcyjnej gospodarki leśnej.	O1	Tereny leśne.	Działania zgodne z zasadami zawartymi w planach urządzenia lasu odpowiednich Nadleśnictw oraz w uproszczonych planach urządzenia lasu.	Nadleśnictwo Gromnik, prywatni właściciele.
3	Rozwój infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i sportowej z zachowaniem walorów krajobrazowych otoczenia.	O1, O2, O3	Tereny przeznaczone w MPZP pod rozwój funkcji turystycznych, sportu i rekreacji.	Budowa obiektów i urządzeń służących celom sportowym, rekreacyjnym i wypoczynkowym z wykorzystaniem form, materiałów i kolorystyki umożliwiających wkomponowanie w otaczający krajobraz.	Samorządy lokalne, inwestorzy.
4	Zachowanie i kształtowanie harmonijnego krajobrazu osadniczego.	O2	Tereny zabudowane i predysponowane do zabudowy.	Zapewnienie odpowiednich proporcji elementów pochodzenia naturalnego i antropogenicznego.	Samorządy lokalne, właściciele prywatni, inwestorzy.
				Promowanie nawiązujących do tradycyjnych form, materiałów i stonowanej kolorystyki przy rozbudowach i przebudowach budynków mieszkalnych i gospodarczych. Promowanie stosowania rozwiązań architektonicznych, nawiązujących do miejscowej tradycji budowlanej.	Samorządy lokalne, ZPKWM*.

Lp.	Priorytet	Obszar realizacji zadań	Lokalizacja	Realizacja sposobu ochrony	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				Wprowadzanie zieleni towarzyszącej zabudowie, tworzonej w oparciu o rodzime gatunki drzew i krzewów, w formie zapewniającej harmonijne powiązanie z krajobrazem.	Samorządy lokalne, właściciele prywatni, inwestorzy.
				Wykorzystanie roślinności maskującej, tworzonej w oparciu o rodzime gatunki drzew i krzewów do ograniczenia ekspozycji obiektów kulturowych tworzących w krajobrazie negatywne dominanty, subdominanty lub akcenty.	
				Zachowanie czytelnego układu przestrzennego miejscowości poprzez lokalizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej przede wszystkim w obrębie zabudowy już istniejącej, z wykorzystaniem luk i wolnych przestrzeni pomiędzy stojącymi domami (za wyjątkiem terenów korytarzy ekologicznych), poprzez odpowiednie zapisy w dokumentach planistycznych gmin.	Samorządy lokalne.
				Kształtowanie odpowiedzialnej polityki przestrzennej gmin poprzez określenie jasnych i czytelnych zasad kształtowania przestrzeni dzięki odpowiednim zapisom w dokumentach planistycznych gmin.	
				Ochrona sylwetek miejscowości poprzez ograniczenie lokalizowania obiektów wysokościowych, tworzących akcenty dysharmonijne poprzez odpowiednie zapisy w dokumentach planistycznych gmin.	Samorządy lokalne, właściciele prywatni, inwestorzy.
5	Zachowanie i kształtowanie harmonijnego krajobrazu rolniczego na terenach otwartych.	O2	Tereny otwarte, w tym tereny upraw rolnych.	Promowanie zasad Kodeksu dobrej praktyki rolniczej w odniesieniu do sposobu gospodarowania i wyglądu gospodarstw. Ograniczenie wprowadzania do krajobrazu otwartego elementów naruszających jego harmonijny charakter.	Samorządy lokalne, ZPKWM*.
6	Zminimalizowanie negatywnych skutków rozwoju infrastruktury przesyłowej i komunikacyjnej.	O2	Tereny otwarte.	Dla obiektów infrastruktury komunalnej i przesyłowej powstających na terenie Parku poszukiwanie lokalizacji umożliwiającej wkomponowanie obiektów w krajobraz. Wykorzystanie rzeźby terenu, efektu tła oraz zieleni maskującej. W przypadku budowy nowych linii elektroenergetycznych należy wykonać linie podziemne.	Samorządy lokalne, inwestorzy.
				Wprowadzenie zieleni maskującej wokół obiektów infrastruktury usługowej i komunikacyjnej.	

Lp.	Priorytet	Obszar realizacji zadań	Lokalizacja	Realizacja sposobu ochrony	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
			W pierwszej kolejności na przedpolach punktów: Trąbki, Olszowa (3), Budzyń skrzyżowanie, Kipszna, Gromnik – Góry, Brzozowa – Syskówka, Rzepiennik Strzyżewski – Białówka i ciągów widokowych Piaski Dróżków – Głowaczka, Ciężkowice – ul. Okrężna (1), Ciężkowice – ul. Okrężna (2), Kaźna Dolna – Zagórze.	W miejscach cennych widokowo stopniowe zastępowanie napowietrznych linii energetycznych niskiego napięcia kablowymi liniami podziemnymi.	
7	Zachowanie walorów punktów i ciągów widokowych.	O2	Punkty i ciągi widokowe oraz elementy tworzące panoramy.	Utrzymanie zakresu widoczności poszczególnych panoram, ich głębokości oraz ekspozycji cennych obiektów tworzących pozytywnie dominanty, subdominanty lub akcenty widokowe.	Samorządy lokalne, właściciele prywatni, inwestorzy.
		O2 (O2, O3)	Przedpola punktów widokowych: Olszowa (2), Ciężkowice – wzniesienie przy Skamieniałym Mieście, Ciężkowice - „Skamieniałe miasto” skałka z krzyżem, Brzozowa – nad Rajkówką i ciągów widokowych: Gromnik ul. Pogórze (1).	Utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania terenów otwartych będących elementem panoramy. Nie dotyczy to terenów już przeznaczonych pod zainwestowanie w MPZP i stanowiących rezerwę obszarów perspektywicznych.	
		O2	Przedpola punktów widokowych: Ścieżka na Budzyń, Polichy – Sucha Góra, Brzozowa przy szlaku rowerowym, Polichy – Kudanówka, Kipszna, przy czerwonym szlaku pieszym, Droga łącząca Polichy z Podlesiem, Jastrzębia 2, Turza – Folwark oraz przedpola ciągów widokowych: Jastrzębia – Nowy Świat, Polichy – zielony szlak pieszy, Gromnik ul. Pogórze (2), Gromnik – Ostrzesze, Ciężkowice – ul. Okrężna (1), Jastrzębie – Podlas, Jastrzębia – Podoliny, Zborowice – Miasteczko.	Kształtowanie racjonalnej polityki w zakresie zagospodarowania przestrzennego; wprowadzanie nowej zabudowy w formie uniemożliwiającej całkowitą utratę walorów krajobrazowych; realizacja planów rozwoju funkcji turystycznych z zachowaniem walorów krajobrazowych miejsca, stosowanie przyjaznych dla krajobrazu form, materiałów i kolorystyki, umożliwiających wkomponowanie obiektów turystycznych w krajobraz.	

Lp.	Priorytet	Obszar realizacji zadań	Lokalizacja	Realizacja sposobu ochrony	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
8	Kształtowanie harmonijnych panoram z punktów i ciągów widokowych.	O2	Pierwszy i drugi plan widokowy panoram z punktów widokowych: Zborowice – Karczemne, Ciężkowice, przy niebieskim szlaku pieszym, Turza-Folwark, Rzepiennik Strzyżewski – droga łącząca Dąbry z Przydołem oraz ciągów widokowych: Jastrzębie – Podlas, Jastrzębia – Podoliny, Gromnik ul. Pogórze 2, Gromnik – Ostrzesze.	Przysłonięcie zróżnicowanej zabudowy za pomocą zieleni maskującej zlokalizowanej na pierwszym i drugim planie widokowym.	Samorządy lokalne, właściciele prywatni.
			Drugi i trzeci plan widokowy panoramy z punktów widokowych: Jastrzębia (2), punktu na granicy Jastrzębi i Kaśnej Górnej, Ścieżka „na Budzyń” oraz ciągu widokowego: Dzierżaniny.	Przysłonięcie zróżnicowanej zabudowy za pomocą zieleni maskującej.	
			Przedpole punktów widokowych: Olszowa 2, Ciężkowice - „Skamieniałe miasto” skałka z krzyżem.	Ograniczenie zarastania przez krzewy, siewki drzew i wysokie trawy terenów przedpola widokowego.	
9	Kształtowanie walorów wizualnych wewnątrz krajobrazowych miejscowości i przysiółków.	O2, O3	Miejscowości i przysiółki.	Promowanie wzorców architektury nawiązujących do tradycji lokalnej w zakresie kształtu, kolorystyki i wykorzystywanych materiałów.	Samorządy lokalne, ZPKWM*.
				Podtrzymywanie tradycji utrzymywania zieleni przydomowej. Zachęcanie do stosowania gatunków rodzimych.	Właściciele prywatni, samorządy lokalne, ZPKWM*.
				Dbłość o utrzymanie i podnoszenie walorów wizualnych przestrzeni publicznej.	Samorządy lokalne, mieszkańcy.
				Zachęcanie mieszkańców do kultywowania lokalnych tradycji i dbałości o miejscowe dziedzictwo w celu zapewnienia ciągłości tradycyjnego krajobrazu kulturowego miejscowości.	Samorządy lokalne, ZPKWM*.

Lp.	Priorytet	Obszar realizacji zadań	Lokalizacja	Realizacja sposobu ochrony	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
10	Utrzymanie właściwej ekspozycji krajobrazowej obiektów dziedzictwa kulturowego.	O2, O3	Najbliższe otoczenie obiektów kulturowych.	Utrzymanie ekspozycji cennych obiektów kulturowych poprzez zapobieganie ich przysłanianiu i porządkowanie otoczenia.	Samorządy lokalne, właściciele prywatni.
		O3	Miejscowości i przysiółki.	Bieżąca opieka nad zabytkami małej architektury sakralnej (krzyże, kapliczki), odsłanianie obiektów i porządkowanie ich otoczenia. Wszelkie prace remontowe, renowacyjne lub konserwacyjne należy wykonywać w porozumieniu ze służbami konserwatorskimi.	
				Ochrona cennych obiektów kulturowych stanowiących w krajobrazie dominanty, subdominanty lub akcenty pozytywne. W miarę możliwości lokalizowanie poza Parkiem obiektów, których gabaryty konkurują z cennymi obiektami kulturowymi.	Samorządy lokalne, właściciele prywatni, inwestorzy.

* współpraca w zakresie koordynacji działań, edukacji, informacji i promocji

§ 10. Określa się następujące działania z zakresu ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego:

Zobrazowanie działań ochronnych przedstawia załącznik nr 4b do uchwały.

Lp.	Priorytet	Obszar realizacji zadań	Lokalizacja	Realizacja sposobu ochrony	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	Zachowanie elementów miejscowej tradycji budowlanej.	O2,O3	Tereny zabudowy zabytkowej.	Dokumentowanie oraz bieżący monitoring stanu obiektów budownictwa ludowego.	Samorządy lokalne, ZPKWM*.
			Teren całego Parku.	Utworzenie gminnego pogotowia konserwatorskiego z zakresem kompetencji obejmującym: zabezpieczenie opuszczonych lub nieużytkowanych zabytków budownictwa ludowego, przywrócenie użytkowania lub adaptację wybranych obiektów dla celów związanych z kulturą (ekspozycje), edukacją (w szczególności edukacja regionalna) oraz turystyką (miejsca odpoczynku dla turystów); wsparcie dla właścicieli posesji, na których znajdują się stare domy (doradztwo w zakresie oceny stanu obiektów, możliwości wykonania i zakresu prac konserwatorskich oraz zewnętrznych źródeł finansowania tych prac).	
		O1, O2, O3	Teren całego Parku.	Kreowanie zainteresowania społecznego dla idei zachowania budynków tradycyjnego budownictwa.	
				Opracowanie katalogu rozwiązań architektonicznych w odniesieniu do podstawowych rodzajów zabudowy oraz wybranych obiektów małej architektury nawiązujących do miejscowej tradycji budowlanej.	
Opracowania katalogu ogrodów przydomowych określającego tradycyjne wzorce ogrodów i ich współczesne adaptacje oraz zasady postulowanego doboru gatunkowego roślin ozdobnych.					
				Rozwinięcie współpracy pomiędzy służbami ochrony przyrody a wojewódzkim konserwatorem zabytków, samorządami gminnymi oraz innymi organizacjami i osobami w zakresie ochrony zabytków kultury materialnej i niematerialnej.	
2	Zachowanie i upowszechnienie niematerialnego dziedzictwa kulturowego regionu.	O1, O2, O3	Teren całego Parku.	Dokumentowanie świadectw kultury niematerialnej regionu, w tym: a) nagrywanie i spisywanie relacji ustnych (opowieści, pieśni i muzyka ludowa), b) gromadzenie dokumentacji fotograficznej na której utrwalono dawne życie mieszkańców regionu, c) inwentaryzowanie materialnych świadectw kultury duchowej (instrumenty muzyczne, stroje ludowe, ozdoby, przedmioty codziennego użytku)	Samorządy lokalne, ZPKWM*.

Lp.	Priorytet	Obszar realizacji zadań	Lokalizacja	Realizacja sposobu ochrony	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				Upowszechnienie wartości związanych z tradycyjną kulturą ludową, w tym: a) udostępnianie zebranych materiałów w formie drukowanej i elektronicznej, b) eksponowanie tradycji lokalnych w szkolnych programach edukacji regionalnej, c) organizowanie i współorganizowanie konkursów i projektów dotyczących lokalnej tradycji i historii, d) wykorzystanie lokalnych wydarzeń kulturalnych do promowania kultury niematerialnej regionu. Wspieranie istniejących i inicjowanie nowych oddolnych projektów służących zachowaniu i kultywowaniu miejscowej kultury niematerialnej (muzea szkolne, regionalne koła zainteresowań, prasa regionalna, obchody święta miejscowości, obchody rocznicowe lokalnych wydarzeń historycznych, opieka nad zabytkami w miejscowości rodzinnej i w jej sąsiedztwie).	
3	Optymalne wykorzystanie możliwości ewidencji zabytków i gminnych programów opieki nad zabytkami.	O1, O2, O3	Teren całego Parku.	Systematyczna aktualizacja i rozbudowa zawartości merytorycznej gminnych ewidencji zabytków. Przekształcenie gminnych ewidencji zabytków do postaci elektronicznej bazy danych powiązanej z gminnymi systemami informacji przestrzennej.	Samorządy lokalne, ZPKWM*.
4	Wspieranie aktywności społecznej obejmującej ochronę lokalnego dziedzictwa kulturowego.	O1, O2, O3	Teren całego Parku.	Promowanie funkcji społecznego opiekuna zabytków. Wspieranie osób i grup sprawujących społecznie opiekę nad zabytkami małej architektury sakralnej. Promowanie akcji Ślady przeszłości – uczniowie adoptują zabytki (projekt Centrum Edukacji Obywatelskiej). Promowanie społecznego dziennikarstwa kulturowego (Mapa Kultury, projekt Narodowego Centrum Kultury).	Samorządy lokalne, ZPKWM*.
5	Rekompozycja układu przestrzennego cmentarza wojennego.	O2	Cmentarz wojenny nr 143 w Ostruszy.	Odtworzenie ogrodzenia i żeliwnych krzyży na nagrobkach, przywrócenie drożności dawnej drogi prowadzącej do cmentarza, systematyczne usuwanie samosiejek, krzewów i traw w obrębie nekropolii.	Samorządy lokalne, Lasy Państwowe, ZPKWM*.

Lp.	Priorytet	Obszar realizacji zadań	Lokalizacja	Realizacja sposobu ochrony	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
6	Przywrócenie obiektom kultury materialnej walorów utraconych w wyniku opuszczenia, zaniedbania i braku użytkowania.	O2, O3	Borowa, dom nr 66; Ciężkowice, dom ul. Batorego 8, 1830 r., dom ul. Poprzeczna 11 a, k. XIX w.; Dzierżaniny, dom nr 15; Słona, dom nr 47; Paleśnica, organistówka; Stróże, dom nr 54; Wola Stróska, dom nr 43.	Wykonanie ekspertyz mających na celu szczegółową ocenę wartości zabytkowej oraz możliwości zachowania obiektów budownictwa ludowego zagrożonych rozpadem.	Samorzędy lokalne, właściciele posesji, ZPKWM*.
		O2	Olszowa, dwór Steckich.	Konserwacja, częściowa rekonstrukcja i rewitalizacja dworu wraz z jego otoczeniem w granicach dawnego założenia parkowego; przywrócenie użytkowania zespołu w ramach nowych funkcji.	
		O3	Pławna, dawna Kolonia Akademicka.	Konserwacja, częściowa rekonstrukcja i rewitalizacja budynku wraz z jego otoczeniem w granicach dawnego założenia parkowego; przywrócenie użytkowania zespołu w ramach nowych funkcji.	
		O1	Brzozowa, kapliczka obok cmentarza wojennego nr 184, 1903 r.; Ostrusza, kapliczka przydrożna, 1929 r.; Ruda Kameralna, kapliczka przydrożna, poł. XIX w.	Wykonanie ekspertyz oraz prac konserwatorskich.	
		O1, O2, O3	Bruśnik, cmentarz parafialny, poł. XIX w. (niektóre nagrobki); Brzozowa, figura MB obok domu nr 111, 1860 r.; Ciężkowice, figura MB z Dzieciątkiem przy ul. Okrężnej 120, 1924 r.; Jastrzębia, krzyż przydrożny, 1884 r.; Kipszna, figura MB z Dzieciątkiem, 1888 r., krzyż przydrożny; Ostrusza, figura Jezusa Frasobliwego, 1850 r., figura św. Rodziny, 1860 r., kapliczka obok domu nr 40, 1868 r.; Siekierczyna, krzyż obok sklepu; Zborowice, krzyż przydrożny, k. XIX w.	Wykonanie prac konserwatorskich.	
O2, O3	Jastrzębia, cmentarz epidemiczny, 1847-1848 r.; Paleśnica, cmentarz wojenny nr 295, Ostrusza, kapliczka przydrożna, Jastrzębia, krzyż przydrożny.	Bieżące usuwanie samosiejek, krzewów i traw, przycinanie gałęzi zasłaniających zabytki.			

* współpraca w zakresie koordynacji działań, edukacji, informacji i promocji

Rozdział 6

Zasady udostępniania terenu parku dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych.

§ 11. Udostępnienie terenu Parku dla celów naukowych:

- I. Do celów naukowych udostępniony jest cały obszar Parku, z wyłączeniem innych form ochrony przyrody wymagających osobnych zezwoleń. Korzystanie w tych celach z terenów Parku stanowiących własność innych podmiotów niż Skarb Państwa wymaga zgody właścicieli tych terenów.
- II. Zaleca się ściśle współdziałanie instytucji i osób prowadzących badania naukowe ze służbami ZPKWM, PGL LP i RDOŚ, w szczególności udostępnianie wymienionym służbom wyników badań oraz wynikających z nich wniosków końcowych.
- III. Metodyka prac badawczych prowadzonych na terenie Parku powinna być dostosowana do rodzaju i stopnia odporności na degradację badanych elementów środowiska przyrodniczego, krajobrazowego i kulturowego. Należy unikać metod, którym może towarzyszyć przekształcenie, skażenie lub zniszczenie wymienionych zasobów.
- IV. Jako priorytetowe powinny być traktowane prace naukowo-badawcze, których tematyka związana jest z realizacją strategicznych i szczegółowych celów ochrony walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych Parku lub dotyczy istniejących i projektowanych form ochrony znajdujących się w jego granicach. W szczególności zaleca się realizację prac badawczych obejmujących wymienione poniżej zagadnienia:
 - 1) zagadnienia badawcze z zakresu przyrody żywej:
 - a) Zmiany zachodzące w zbiorowiskach z rzędu *Arrhenatherion* występujących na terenie CRPK (praca na podstawie historycznych danych literaturowych i aktualnych badań terenowych);
 - b) Rośliny naczyniowe terenów kolejowych (torowiska i nasypów kolejowych) linii PKP na odcinku Gromnik - Pławna;
 - c) Porosty *Lichenes* wychodni skalnych na terenie CRPK;
 - d) Śluzowce *Myxomycetes* rezerwatu „Styr”;
 - e) Rozprzestrzenianie się na terenie Polski nawłoci wąskolistnej *Solidago graminifolia* (z uwzględnieniem stanowiska w Pleśnej) ;
 - f) Bezkręgowce Ciężkowico - Rożnowskiego Parku Krajobrazowego;
 - g) Fauna niżowych i górskich łąk użytkowanych ekstensywnie;
 - h) Chrząszcze saproksyliczne wybranych kompleksów leśnych;
 - 2) zagadnienia badawcze z zakresu przyrody nieożywionej:
 - a) Badania jakościowe i ilościowe wód powierzchniowych;
 - b) Badania jakościowe i ilościowe wód podziemnych (w tym mineralnych);
 - c) Badania zanieczyszczenia gleb;
 - d) Badanie wpływu ruchu turystycznego (turystyki pieszej, rowerowej, wspinaczki skalnej i infrastruktury turystycznej na elementy przyrody nieożywionej (szczególnie w rejonie rezerwatu przyrody „Skamieniałe Miasto”);
 - e) Ochrona cennych form skalnych;
 - f) Formy skalne jako wartość środowiska przyrodniczego;
 - g) Budowa geologiczna terenu Ciężkowicko - Rożnowskiego Parku Krajobrazowego;
 - h) Zasoby przyrody ożywionej i nieożywionej Ciężkowicko - Rożnowskiego Parku Krajobrazowego;
 - i) Zagospodarowanie turystyczne w Ciężkowicko - Rożnowskim Parku Krajobrazowym;
 - j) Znaczenie turystyki w parkach krajobrazowych;
 - k) Pozytywne i negatywne aspekty udostępnienia turystycznego obszarów chronionych;
 - l) Przemiany tradycyjnego wiejskiego krajobrazu osadniczego w warunkach presji urbanizacyjnej;
 - 3) zagadnienia badawcze z zakresu krajobrazu:
 - a) Współczesne przemiany funkcji gospodarczych i społecznych terenów wiejskich i ich wpływ na krajobraz;
 - b) Dynamika i kierunki procesów homogenizacji wizualnej w krajobrazie naturalno-kulturowym i kulturowym;
 - c) Możliwości wykorzystania kompleksowego planowania przestrzennego jako narzędzia kształtowania krajobrazu na terenach chronionych;
 - d) Dokumentacja zmian zachodzących w krajobrazie naturalno-kulturowym i kulturowym;

- e) Studia architektoniczno-krajobrazowe wnętrz i jednostek krajobrazowych;
 - f) Możliwości i sposoby wykorzystania zasobów krajobrazowych w zrównoważonym rozwoju gospodarczym;
 - g) Rola obiektów kulturowych w krajobrazie;
 - h) Kształtowanie krajobrazu wiejskiego;
 - i) Znaczenie roślinności w krajobrazie naturalno-kulturowym.
- 4) zagadnienia badawcze z zakresu materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego:
- a) Dokumentacja kultury materialnej i niematerialnej z wykorzystaniem różnych nośników informacji (fotografie, nagrania, filmy);
 - b) Sztuka sepulkralna Pogórza Rożnowskiego i Ciężkowickiego;
 - c) Stare cmentarze jako źródło historyczne do lokalnych dziejów społecznych;
 - d) Kultura muzyczna Pogórza;
 - e) Dawna i współczesna kultura pielgrzymkowa na przykładzie sanktuariów położonych na terenie Parku;
 - f) Charakterystyczne cechy stylistyczne w tradycyjnym budownictwie ludowym Pogórza;
 - g) Dynamika zmian w zasobie tradycyjnego budownictwa ludowego;
 - h) Geografia historyczna dróg i układów osadniczych na terenie Pogórza;
 - i) Mała architektura sakralna jako świadectwo historii i element kultury materialnej i niematerialnej regionu;
 - j) Możliwości wykorzystania systemów informacji przestrzennej w inwentaryzacji, waloryzacji i ochronie zasobów kultury materialnej na poziomie lokalnym;
 - k) Stan świadomości historycznej i regionalnej mieszkańców Parku.

§ 12. Udostępnienie terenu Parku dla celów edukacyjnych (mapa obszarów udostępnianych do lokalizacji zagospodarowania turystycznego, rekreacyjnego i edukacyjnego stanowi załącznik nr 3 do uchwały):

- I. Do celów edukacyjnych udostępniony jest cały obszar Parku, z wyłączeniem innych form ochrony przyrody wymagających osobnych zezwoleń. Korzystanie w tych celach z terenów Parku stanowiących własność innych podmiotów niż Skarb Państwa wymaga zgody właścicieli tych terenów.
- II. Nadrzędnym celem działań edukacyjnych prowadzonych na terenie Parku powinna być popularyzacja walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych oraz kształtowanie postaw sprzyjających ochronie tych walorów.
- III. Formy i sposoby prowadzenia działań edukacyjnych powinny być dostosowane do rodzaju i stopnia odporności na degradację elementów środowiska przyrodniczego, krajobrazowego i kulturowego stanowiących przedmiot tych działań. W związku z tym zaleca się, aby działania edukacyjne na terenie Parku były prowadzone przez wyspecjalizowane podmioty dysponujące we wskazanym zakresie odpowiednim doświadczeniem oraz przygotowaniem merytorycznym i organizacyjnym. W szczególności zaleca się realizację celów edukacyjnych wykorzystujących wymienione poniżej lokalizacje:
 - 1) z zakresu przyrody żywej:
 - a) Porosty w rezerwacie „Skamieniałe Miasto”;
 - b) Grzyby wielkoowocnikowe rezerwatu „Styr” (polecany termin wycieczki: jesień);
 - c) Wikliny nadrzeczne *Salicetum triandro-viminalis* nad Białą Tarnowską;
 - d) Użytek ekologiczny Polichty – w zakresie charakterystycznych gatunków Pogórza;
 - e) Ośrodek Rehabilitacji Zwierząt Dzikich i Chronionych.
 - 2) z zakresu przyrody nieożywionej:
 - a) Formy skałkowe i odsłonięcia skalne, w szczególności: rezerwat przyrody „Skamieniałe Miasto”, Jar Wodospad, Skała Wieprzek, Diable Boisko;
 - b) Kamieniołomy, w szczególności: Kamieniołom w Tursku, Kamieniołom w Ostruszy;
 - c) Źródła, w szczególności źródła w rejonie Policht (źródło „Paweł”, źródło Geologów, źródło „Jacek”)
 - 3) z zakresu krajobrazu:
 - a) Dla prowadzenia działań edukacyjnych z zakresu zagadnień związanych z krajobrazem zbliżonym do naturalnego – wykorzystanie znajdujących się na terenie Parku kompleksów leśnych oraz malowniczych skał w Rezerwacie Skamieniałe Miasto;

- b) Dla prowadzenia działań edukacyjnych z zakresu zagadnień związanych z krajobrazem naturalno-kulturowym i kulturowym – wykorzystanie następujących punktów widokowych: Trąbki, Dzierżaniny, Budzyń, Jastrzebia 1, Jastrzębia 2, Granica Jastrzębia – Kąсна Góra, Polichty – Sucha Góra, Brzozówka – Syskówka, Bruśnik – wieża widokow, Ciężkowice „Skamieniałe Miasto” Skałka z Krzyżem, Ostrusza oraz wszystkich ciągów widokowych.
- 4) z zakresu dziedzictwa kulturowego:
- Dla celów edukacyjnych udostępnione mogą być wszystkie obiekty dziedzictwa kulturowego na terenie Parku pod warunkiem poszanowania prawa własności i prywatności ich właścicieli. W szczególności dla omawianych celów powinny zostać wykorzystane istniejące ścieżki edukacyjne o charakterze kulturowym (*Na Kurhan* w Polichtach, *Rozrzucone nutki* w Kąsnej Dolnej) oraz najcenniejsze i najbardziej charakterystyczne dla obszaru Parku zabytki, w tym:
- a) Zabytkowy układ urbanistyczny Ciężkowic z ratuszem i domami podcieniowymi wokół Rynku;
 - b) Zabytki architektury sakralnej: kościoły parafialne w Ciężkowicach, Bruśniku, Jastrzębi, Paleśnicy, Zborowicach i Jamnej;
 - c) Zabytkowy zespół dworski (dwór i park) w Kąsnej Dolnej;
 - d) Zabytkowe cmentarze parafialne (Bruśnik, Ciężkowice, Jastrzębia), epidemiczne (Jastrzębia), wojenne z czasów I wojny światowej (Bogoniowice, Ciężkowice, Gromnik, Ostrusza, Paleśnica), wojenne z czasów II wojny światowej (Rzepiennik Strzyżewski, Dąbry);
 - e) Miejsca pamięci związane z walkami partyzanckimi z czasów II wojny światowej (Brzozowa, Dąbry, Jamna, Sucha Góra, Zborowice);
 - f) Muzeum Ignacego Jana Paderewskiego w Kąsnej Dolnej oraz Izba Regionalna *Grociarnia* w Jastrzębi.
- IV. Zaleca się, aby udostępnienie Parku dla celów edukacyjnych odbywało się w oparciu o istniejące obiekty i ścieżki dydaktyczne, w tym:
- a) ścieżki dydaktyczne poświęcone tematyce przyrodniczej (*Polichty-Sucha Góra, Na Budzyń*);
 - b) ścieżkę dydaktyczną kulturowo-geologiczną (*Pod kurhan*);
 - c) ścieżkę dydaktyczną poświęconą tematyce geologii (*Przez Wieprzek*).
 - d) Muzeum przyrodnicze w Ciężkowicach.
- V. Na modernizowanych i nowo powstających ścieżkach edukacyjnych zaleca się uwzględnienie w szerszym zakresie treści edukacyjnych związanych z dziedzictwem kulturowym, w szczególności:
- a) na proponowanych ścieżkach dydaktycznych zaleca się wykorzystane już istniejących tablic informacyjnych z opisem obiektów zabytkowych, wzbogacone ewentualnie o oznaczenie ścieżki;
 - b) wykorzystanie projektowanego Międzynarodowego Centrum Edukacyjno – Naukowego do podnoszenia świadomości ekologicznej społeczeństwa na temat otaczającej przyrody, fauny, flory, krajobrazu oraz wartości kulturowych i historycznych;
 - c) wykorzystanie projektowanej wieży widokowej oraz ścieżki przyrodniczo - edukacyjnej zlokalizowanej w Ciężkowicach, przebiegającej częściowo wśród koron drzew w celach edukacyjnych;
- VI. W przypadku wyznaczania nowych ścieżek edukacyjnych należy zadbać o podstawową infrastrukturę obejmującą: ujednolicone oznakowanie, ławki lub ławostoly oraz tablice informacyjne umieszczone na przystankach. Obiekty infrastruktury powinny być wykonane w sposób harmonizujący z otoczeniem (rozmiary, materiał, kolorystyka). W miejscu rozpoczęcia/zakończenia ścieżki powinna znaleźć się prezentacja jej przebiegu na mapie wraz z ogólnym opisem, długością, orientacyjnym czasem przejścia itp. (tablica wolnostojąca lub tablica w specjalnie zbudowanej wiacie);

§ 13. Udostępnienie terenu Parku dla celów turystycznych i rekreacyjnych (przedstawiono w załączniku nr 3 do uchwały):

- I. Ogólne zasady udostępniania i preferowane formy aktywności turystycznej i rekreacyjnej:
 - a) udostępnianie Parku dla celów turystycznych i rekreacyjnych należy oprzeć na modelu turystyki zrównoważonej, jednocześnie powinno obejmować każdą formę rozwoju, zarządzania i aktywności turystycznej, która służy podtrzymaniu ekologicznej, społecznej i ekonomicznej integralności obszaru Parku oraz umożliwia zachowanie dla przyszłych pokoleń jego zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych.
 - b) formy aktywności turystycznej i rekreacyjnej realizowane na terenie Parku powinny uwzględniać naturalną chłonność chronionego obszaru oraz rodzaj i stopień odporności na degradację poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego. Preferuje się rozwój krajoznawczej turystyki kulturowej i przyrodniczej, agroturystyki, kwalifikowanej i rekreacyjnej turystyki pieszej,

- rowerowej, narciarskiej i konnej, orienteeringu, biegów rekreacyjnych oraz innych form rekreacji nie obciążających środowiska poprzez hałas, zanieczyszczenia, nadmierny ruch pojazdów silnikowych i dodatkową infrastrukturę specjalistyczną wprowadzającą istotne zmiany do krajobrazu. Dopuszcza się wykorzystanie walorów przyrodniczych na cele turystyczne oraz rozwoju kultury fizycznej w ramach uprawiania wspinaczki skałkowej po trasach (drogach) zlokalizowanych na skałkach pod warunkiem, że wykorzystanie to nie będzie mieć negatywnego wpływu na gatunki i siedliska chronione;
- c) dla preferowanych form aktywności turystycznej i rekreacyjnej wymienionych w pkt. b) udostępnia się obszar całego Parku z zastrzeżeniem innych form ochrony przyrody wymagających osobnych zezwoleń. Korzystanie w tych celach z terenów Parku stanowiących własność innych podmiotów niż Skarb Państwa wymaga zgody właścicieli tych terenów z wyłączeniem terenów już udostępnionych w postaci m.in. szlaków turystycznych, ścieżek edukacyjnych;
 - d) zaleca się, aby ruch zorganizowanych grup turystycznych odbywał się wyłącznie istniejącymi drogami i wyznaczonymi szlakami turystycznymi;
 - e) dopuszcza się możliwość uprawiania form turystyki i rekreacji wymienionych w pkt b) na zasadzie indywidualnej penetracji poza wyznaczonymi szlakami turystycznymi i ścieżkami edukacyjnymi z uwzględnieniem ograniczeń zapisanych w pkt I.c);
 - f) turystyka motorowa może odbywać się wyłącznie na drogach, na których dopuszczony jest ruch pojazdów silnikowych;
 - g) zaleca się uzupełnienie sieci znakowanych szlaków turystycznych o trasy przeznaczone dla turystyki rowerowej, konnej i narciarskiej. Przy wytyczaniu szlaków rowerowych i konnych wskazane jest, aby ich przebieg w miarę możliwości nie pokrywał się z przebiegiem istniejących szlaków pieszych;
 - h) wyznaczenie ścieżek pieszych łączących istniejące ciągi komunikacyjne (szosy, drogi gruntowe) z podnóżami skałek, na których znajdują się trasy (drogi) wspinaczkowe oraz umieszczenie tablic informacyjno – edukacyjnych, a także odpowiednich drogowskazów.
- II. Zaleca się realizację poniższych działań szczegółowych mających na celu podniesienie jakości udostępnienia walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych Parku:
1. Działania w zakresie podniesienia jakości udostępniania walorów krajobrazowych:
 - a) zagospodarowanie punktu widokowego Budzyń i Polichty - Sucha Góra, Brzozowa – Syskowa i Ostrusza (ustawienie elementów małej architektury: ławki, stół lub ławostół, kosz na śmieci) w miejscu punktu lub jego bezpośrednim sąsiedztwie;
 - b) ustawienie w wyznaczonych punktach tablic z lokalizacją wszystkich wyznaczonych punktów i ciągów widokowych.
 2. Działania w zakresie podniesienia jakości udostępniania walorów kulturowych:

Udostępnianie walorów kulturowych Parku dla celów turystycznych powinno odbywać się w oparciu o istniejące dotychczas znakowane i nieznakowane szlaki turystyczne (piesze i rowerowe), szlaki krajoznawcze (Szlak Frontu I Wojny Światowej, Szlak Architektury Drewnianej) oraz dostępne dla powszechnego ruchu drogi kołowe. Ponadto zaleca się utworzenie dwóch nieznakowanych szlaków tematycznych podkreślających specyfikę kulturową Parku:

 - a) Szlak historycznych cmentarzy: Rzepiennik Strzyżewski (cmentarz parafialny) – Dąbry (II wojna światowa – cmentarz partyzancki i mogiła zbiorowa Żydów z Rzepiennika) – Ostrusza (I wojna – cmentarz nr 143) – Ciężkowice (cmentarz parafialny i cmentarz wojenny nr 137) – Bogoniowice (cmentarz wojenny nr 138) – Jastrzębia (cmentarz epidemiczny z XIX w., cmentarz parafialny);
 - b) Szlak pogórzańskich sanktuariów: Ciężkowice (Sanktuarium Jezusa Miłosiernego) – Bruśnik (Sanktuarium NMP Wniebowziętej) – Jamna (Sanktuarium Matki Bożej Niezawodnej Nadziei) – Tropie (Sanktuarium świętych pustelników Świerada i Benedykta).
- III. Monitoring wpływu ruchu turystycznego i rekreacji na stan walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych Parku.
1. Zaleca się prowadzenie monitoringu wpływu ruchu turystycznego na środowisko przyrodnicze i krajobrazowe w miejscach szczególnie narażonych na silną presję turystyczną:
 - a) rezerwat „Skamieniałe Miasto”;
 - b) pomnik przyrody „Diable Boisko”;
 - c) Rezerwat przyrody „Styr”;
 - d) Ośrodek Edukacji Ekologicznej w Polichtach wraz z okolicą ścieżki dydaktycznej „Polichty – Sucha Góra”.

2. Zaleca się prowadzenie monitoringu realizacji działań z zakresu podniesienia jakości udostępniania walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych Parku wymienionych w pkt II.
3. Działania monitoringowe o których mowa w pkt III.1 i III.2 powinny polegać na okresowym dokumentowaniu istniejącego stanu poprzez sporządzanie pomiarów na gruncie, opisów, fotografii, szkiców terenowych i filmów. Zgromadzony materiał powinien zostać wykorzystany do sporządzenia analiz porównawczych pozwalających na rozpoznanie zachodzących procesów i zmian oraz na określenie ich charakteru i natężenia.

Jako podmiot odpowiedzialny w zakresie inicjowania wymienionych w § 13 działań określa się ZPKWM. Działania powinny być realizowane przez właściwe podmioty (organy, jednostki, instytucje, organizacje).

Rozdział 7

Ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin oraz do planu zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń.

§ 14. Ustalenia odnoszące się do poszczególnych obszarów:

- 1) ustalenia dla terenów lasów (obszar działań ochronnych: O1 (obszary realizacji działań ochronnych przedstawia załącznik nr 6 do uchwały)):
 - a) utrzymanie i powiększanie terenów lasów wg zasad gospodarki leśnej;
 - b) na terenach leśnych dopuszcza się tworzenie ścieżek pieszych, konnych i rowerowych wraz z elementami małej architektury, takiej jak ławki, zadaszenia itp. oraz obiektów kubaturowych związanych z ochroną przyrody, infrastrukturą edukacyjną (w tym wieże widokowe), gospodarką leśną;
 - c) dopuszcza się budowę sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, lecz proponuje się prowadzenie sieci elektroenergetycznych i telekomunikacyjnych w formie podziemnej.
- 2) ustalenia dla użytków (gruntów) rolnych – gruntów ornych, łąk i pastwisk (obszary działań ochronnych: O2, (obszary realizacji działań ochronnych przedstawia załącznik nr 6 do uchwały)):
 - a) na terenach użytkowanych rolniczo, dla których w gminnych dokumentach planistycznych nie jest dopuszczona zabudowa – ograniczyć do niezbędnego minimum zmianę funkcji rolnej, łąkowej i/lub pasterskiej (grunty orne, łąki i pastwiska) szczególnie w terenach korytarzy ekologicznych. Należy w pierwszej kolejności wykorzystać w jak największym zakresie grunty już przeznaczone pod zabudowę;
 - b) dopuszcza się budowę sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, lecz proponuje się (zwłaszcza w terenach eksponowanych krajobrazowo) prowadzenie sieci elektroenergetycznych oraz sieci telekomunikacyjnych w formie podziemnej;
 - c) dopuszcza się tworzenie ścieżek pieszych, konnych i rowerowych wraz z elementami małej architektury takiej jak ławki, zadaszenia itp.;
 - d) tereny, na których ustala się ochronę przed zabudową (zakaz zabudowy), tereny proponowane do zalesienia oraz tereny, które nie powinny być zalesiane przedstawia załącznik nr 7 do uchwały.
 - e) dla terenów użytkowanych rolniczo, dla których w gminnych dokumentach planistycznych nie jest dopuszczona zabudowa – ustala się utrzymanie w dobrej kulturze rolnej gruntów ornych, łąk i pastwisk. Jako dobrą kulturę rolną należy rozumieć zasady zawarte w aktualnym poradniku „Kodeks Dobrej Praktyki Rolniczej”.
- 3) ustalenia dla terenów zadrzewień i zakrzewień (w granicach obszarów działań ochronnych: O2, O3 (obszary realizacji działań ochronnych przedstawia załącznik nr 6 do uchwały)):
 - a) zaleca się utrzymanie oraz wprowadzenie zieleni (drzew i krzewów) tworzącej kompozycyjną całość, podkreślającej historyczną formę i funkcję obiektu przy obiektach sakralnych, a także zieleni śródpolnej w postaci pojedynczych drzew oraz kęp drzew i krzewów na miedzach. Kompozycja gatunkowa wprowadzanych zadrzewień powinna być zgodna z lokalnymi warunkami siedliskowymi i składać się z rodzimych miododajnych gatunków drzew i krzewów. Ustala się systematyczną i właściwą pielęgnację ww. zieleni;
 - b) zaleca się usunięcie zadrzewień i zakrzewień przy formach skałkowych i cennych odślonięciach skalnych w celu ekspozycji ich walorów przyrodniczych, krajobrazowych i edukacyjnych;
 - c) usunięcie zadrzewień i zakrzewień zarastających przedpola widokowe;
 - d) usunięcie zadrzewień i zakrzewień wpływających negatywnie na walory kulturowe (całkowicie zasłaniające widoczność, zagrażające bezpieczeństwu zabytków).

- 4) ustalenia dla terenów wód powierzchniowych (w granicach obszarów działań ochronnych: O1, O2, O3 (obszary realizacji działań ochronnych przedstawia załącznik nr 6 do uchwały)):
- a) w celu ochrony wód powierzchniowych ustala się:
 - utrzymanie cieków w stanie naturalnym i pozostawienie kształtowania koryt procesom naturalnym. Dopuszcza się prowadzenie prac hydrotechnicznych (w tym związanych z ochroną przeciwpowodziową i popowodziowym usuwaniem szkód) niezbędnych dla zabezpieczenia m.in. infrastruktury technicznej (np. drogi, mosty, kanalizacja, sieci teletechniczne) lub zabudowań zlokalizowanych na terenach przyległych do cieków;
 - w przypadku budowy przegród zastosowanie przepławek;
 - w przypadku koniecznej regulacji rzek i potoków zachowanie w miarę możliwości naturalnego dna i obudowy biologicznej oraz kształtowanie brzegów cieku w sposób umożliwiający korzystanie z nich przez zwierzęta;
 - b) w stosunku do projektowanych zbiorników wodnych pełniących funkcje turystyczno-rekreacyjne zaleca się kształtowanie ich brzegów w sposób umożliwiający korzystanie z nich przez zwierzęta (ze względu na możliwość wykorzystywania tych zbiorników m.in. przez płazy jako miejsca rozrodu). Dopuszcza się planowe zagospodarowanie przez urządzenia i obiekty infrastruktury turystycznej z poszanowaniem przyrody i krajobrazu;
 - c) zaleca się rewitalizację/utrzymanie przydomowych, śródpolnych, śródleśnych stawów z zachowaniem łagodnego nachylenia brzegów umożliwiającego przemieszczanie się zwierząt.
- 5) ustalenia dla terenów korytarzy ekologicznych (mapę korytarzy ekologicznych przedstawia załącznik nr 5 do uchwały):
- a) dopuszcza się warunkowo wyznaczanie nowych terenów pod zabudowę w terenach korytarzy ekologicznych z zachowaniem ich drożności;
 - b) w przypadku przenikania się korytarzy ekologicznych z terenami wyznaczonymi pod zabudowę oraz zabudowę dopuszczających, w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gdy istnieje zagrożenie drożności korytarza, ustala się odstępstwo od zwartej zabudowy.
 - c) zakazuje się wprowadzania form zagospodarowania terenu i innych działań tworzących bariery ekologiczne, utrudniających przemieszczanie zwierząt, bez zastosowania rozwiązań umożliwiających przekraczanie tych barier; w szczególności wyklucza się stosowanie ogrodzeń pełnych oraz ogrodzeń na podmurówkach; ogrodzenia powinny być realizowane z elementów ażurowych, nie stanowiących bariery dla drobnych zwierząt, w tym np. płazów;
 - zaleca się stosowanie żywopłotów jako ogrodzeń;
 - d) dla terenów oznaczonych jako: „Propozycja zmian przebiegu korytarzy ekologicznych” przedstawionych w załączniku nr 5 do uchwały należy przyjąć ww. ustalenia;
- 6) ustalenia dla terenów zabudowanych i przeznaczonych do zabudowy (obejmujących obszary działań ochronnych: O2, O3 (obszary realizacji działań ochronnych przedstawia załącznik nr 6 do uchwały)):
- a) dla terenów zabudowanych i przeznaczonych do zabudowy ustala się ograniczenie rozpraszania zabudowy. Nową zabudowę koncentrować w granicach terenów już zainwestowanych lub w terenach przeznaczonych pod zabudowę (dopuszczających zabudowę) w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, z zastrzeżeniem pkt 5b). Zaleca się rozwijać układy przestrzenne na zasadzie uzupełnień układów już istniejących i ich kontynuacji;
 - b) przy wznoszeniu nowej zabudowy i przebudowy istniejącej ustala się:
 - kontynuację tradycyjnego układu urbanistycznego oraz wprowadzanie tradycyjnych cech zabudowy. Po sporządzeniu katalogów rozwiązań architektonicznych zastosowanie się do nich;
 - ograniczenie wysokości zabudowy do 12 m. Dla obiektów, których funkcja wymaga większych kubatur – dopuszcza się odstępstwa od powyższych wskazań do zabudowy z zachowaniem przyjętych standardów wizualnych obiektów ustalonych w katalogu rozwiązań architektonicznych i wkomponowanie ich w otaczający krajobraz;
 - stosowanie dachów stromych, symetrycznych (dwu- lub wielospadowych) o nachyleniu głównych połaci dachowych w przedziale 30-45° z kalenicą równoległą do dłuższego boku budynku. Długość kalenicy w przypadku dachów wielospadowych nie powinna być mniejsza niż 1/3 długości całego dachu. Zaleca się wznoszenie lukarn o dachach dwuspadowych i jednakowej formie na całym dachu (dachy lukarn nie mogą się łączyć a ich odległość od ścian elewacji poprzecznej nie może być mniejsza niż 1,5 m). Dopuszcza się stosowanie dachów płaskich z warstwą wegetatywną dla budynków usługowych, parterowych;

- krycie dachów elementami o drobnej fakturze, zachowując ciemne barwy pokrycia (brąz, szarość, czerń) zharmonizowanych z elewacją oraz stosowanie horyzontalnych podziałów na linii okapów oraz cokołu, np. poprzez zróżnicowanie kolorystyki i faktur;
 - zaleca się odstępowanie od jaskrawej kolorystyki zabudowy oraz dążność do ujednolicenia jej w ramach jednego zespołu zabudowy;
 - zaleca się stosowanie stonowanej kolorystyki elewacji, nie kontrastującej z tłem krajobrazowym, przy czym preferuje się kolory pastelowe z wykorzystaniem materiałów wynikających z lokalnej tradycji. Po sporządzeniu katalogów rozwiązań architektonicznych zastosowanie się do nich;
- c) zaleca się nawiązywanie do tradycyjnych form zabudowy w obiektach letniskowych wynikających z lokalnej tradycji. Po sporządzeniu katalogów rozwiązań architektonicznych zastosowanie się do nich;
 - d) sugeruje się otaczanie zabudowy zielenią wysoką z zastosowaniem gatunków rodzimych oraz zakładanie sadów i ogrodów przydomowych;
 - e) zaleca się odstąpienie od stosowania ogrodzeń z betonowych elementów prefabrykowanych;
- 7) ustalenia dla obiektów zabytkowych (zlokalizowanych w obszarze działań ochronnych: O1, O2, O3 (obszary realizacji działań ochronnych przedstawia załącznik nr 6 do uchwały)):
- a) ustala się wkomponowanie nowo projektowanej zabudowy (wznoszonej w sąsiedztwie zabudowy zabytkowej) w sposób nie przesłaniający wglądów widokowych na cenne obiekty. Nowe budynki powinny nawiązywać do zabytkowego otoczenia w detalach zdobniczych;
 - b) ustala się ochronę obiektów małej architektury sakralnej (krzyży, kapliczek) wraz z zachowaniem i pielęgnacją towarzyszącej zieleni.
- 8) ustalenia dla punktów i ciągów widokowych (obszary działań ochronnych: O2, O3 (obszary realizacji działań ochronnych przedstawia załącznik nr 4b do uchwały)):
- a) w celu zachowania walorów ekspozycji ustala się ochronę przedpola punktów i ciągów widokowych przed zabudową i zalesianiem. Wyjątkowo cenne widoki należy eksponować poprzez odsłonięcie lub utrzymanie przedpola (m. in. odkrzaczanie i regularne koszenie) oraz urządzenie wybranych punktów widokowych;
 - b) dopuszcza się wyposażenie punktów widokowych w urządzenia małej infrastruktury turystycznej (np. ławki, stoły, wiaty, wieże widokowe).
- 9) zasady wyposażenia w sieci infrastruktury technicznej i obsługi komunikacyjnej (na obszarach działań ochronnych: O1, O2, O3 (obszary realizacji działań ochronnych przedstawia załącznik nr 6 do uchwały)):
- a) ze względu na ochronę przyrody i krajobrazu zaleca się prowadzić sieci infrastruktury technicznej w sposób najmniej ingerujący w środowisko przyrodnicze i krajobraz (w formie podziemnej), a w przypadku już istniejących dysharmonijnych sieci i urządzeń zaleca się stosowanie zieleni maskującej;
 - b) ustala się uporządkowanie gospodarki ściekowej w miejscowościach położonych na terenie Parku. Dopuszcza się możliwość wyposażenia zabudowy (zwłaszcza rozproszonej) w zbiorniki bezodpływowe oraz w indywidualne bądź grupowe oczyszczalnie ścieków, zgodnie z polityką gminy;
 - c) postuluje się budowę wysokosprawnych oczyszczalni ścieków (wykorzystujących nowoczesne technologie), zapewniających mechaniczno-biologiczne oczyszczanie ścieków wraz z eliminacją substancji biogenych;
 - d) należy dążyć do sukcesywnej modernizacji istniejących kotłowni i oparcia systemu grzewczego o paliwa niskoemisyjne (gaz ziemny, biomasa) i/lub energię elektryczną. W przypadku kotłowni opalanych paliwami stałymi zaleca się instalowanie urządzeń ograniczających emisję zanieczyszczeń do atmosfery. Zaleca się także wykorzystanie niekonwencjonalnych źródeł energii, które nie powodują degradacji środowiska przyrodniczego i krajobrazu (np. kolektory słoneczne);
 - e) ustala się rezygnację z realizowania na terenie Parku elektrowni wiatrowych i wodnych (stanowiących zagrożenie dla środowiska przyrodniczego i dysharmonizującego krajobraz);
 - f) należy likwidować nielegalne wysypiska śmieci i przeciwdziałać ich powstawaniu w przyszłości. W związku z tym problemem konieczne jest podjęcie działań mających na celu edukację ekologiczną mieszkańców;
 - g) dopuszcza się wznoszenie masztów przekaźnikowych tylko w sytuacji, gdy jest wymagane poszerzenie zasięgu odbioru, a nie ma już istniejącego masztu, na którym można umieścić przekaźnik. Zaleca się grupowanie przekaźników różnych operatorów na jednym maszcie;

- h) zaleca się zachowanie istniejących pasów zieleni lub wprowadzanie nowych (złożonych z rodzimych gatunków odpornych na zanieczyszczenia) zadrzewień (stanowiących naturalną barierę dla hałasu, zanieczyszczeń);
 - i) w celu ochrony sezonowych tras migracji płazów zaleca się (w przypadku budowy nowych lub przebudowy istniejących dróg) stosowanie przepustów pod drogami umożliwiającymi przejście na drugą stronę drogi – dotyczy dróg przebiegających w sąsiedztwie miejsc rozrodu płazów (miejsca sezonowych migracji płazów przedstawia załącznik nr 2a do uchwały).
- 10) Wskazanie obszarów dopuszczalnego wydobycia kopalin:
- a) zakazuje się pozyskiwania dla celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt a także minerałów. Możliwość wydobycia kopalin możliwa po dokonaniu zmian Rozporządzenia Wojewody Małopolskiego 6/05 z dnia 23 maja 2005 roku w sprawie Ciężkowicko-Rożnowskiego Parku Krajobrazowego w tym zakresie.

§ 15. Ustalenia do Planu zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego:

- 1) utrzymanie Ciężkowicko-Rożnowskiego Parku Krajobrazowego w granicach określonych Rozporządzeniem Wojewody Małopolskiego 6/05 z dnia 23 maja 2005 roku w sprawie Ciężkowicko-Rożnowskiego Parku Krajobrazowego.;
- 2) zachowanie zgodności celów polityki przestrzennej planu zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego ze strategicznymi celami ochrony wskazanymi w planie ochrony Ciężkowicko-Rożnowskiego Parku Krajobrazowego;
- 3) zachowanie istniejących lasów, zadrzewień i cieków zapewniających przestrzenną ciągłość powiązań przyrodniczych Parku z regionem;
- 4) wytyczanie przebiegu nowych inwestycji liniowych (ciągów komunikacyjnych, infrastruktury technicznej) o znaczeniu ponadregionalnym poza granicami Ciężkowicko-Rożnowskiego Parku Krajobrazowego, a w przypadku konieczności przeprowadzenia inwestycji w granicach obszaru – minimalizacja skutków przedsięwzięcia.